

แผนการบริหาร ความเสี่ยง การทุจริตและ ประพฤติมิชอบ มหาวิทยาลัยนครพนม

จัดทำโดย

**คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง
มหาวิทยาลัยนครพนม
พ.ศ. 2566**

คำนำ

การจัดการความเสี่ยงจากการทุจริตนั้น มีความจำเป็น เนื่องจากการทุจริตในรูปแบบต่างๆ อาจส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อความมั่นคงทางการเงิน ชื่อเสียง และภาระผูกพันทางกฎหมาย ของมหาวิทยาลัยนครพนม สามารถระบุความเสี่ยงในการทุจริตที่อาจเกิดขึ้นและดำเนินการ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดขึ้น ซึ่งรวมถึงการตรวจสอบและประเมินความเสี่ยงในการทุจริต รวมถึงการให้ความรู้ในการป้องกันการทุจริตแก่บุคลากร ให้ความรู้ความตื่นตัวและป้องกันการทุจริตแบบเชิงรุก

คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง มหาวิทยาลัยนครพนม ตามคำสั่งมหาวิทยาลัยนครพนม ที่ ๐๕๐๗/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้เล็งเห็นถึงคุณประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตดังกล่าว จึงได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในมหาวิทยาลัยนครพนม ให้ความสำคัญสอดคล้องตามกรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริตใน ๓ ด้าน คือ ด้านที่ ๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่ด้านการอนุมัติ อนุญาต ด้านที่ ๒ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ ด้านที่ ๓ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณ รวมทั้งกำหนดมาตรการ/กิจกรรม/ แนวทางในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในมหาวิทยาลัยนครพนม และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตและประพฤตินิชอบ เพื่อให้การบริหารเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล มีคุณธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงการทุจริตและประพฤตินิชอบ มหาวิทยาลัยนครพนม

๒๕๖๖

สารบัญ

คำนำ	ก
สารบัญ	ข
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาการบริหารความเสี่ยงทุจริตและประพฤติมิชอบมหาวิทยาลัยนครพนม	๑
ส่วนที่ ๒ วัตถุประสงค์ กรอบแนวคิด และนิยาม การบริหารความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๕
๒.๑ วัตถุประสงค์การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๕
๒.๒ กรอบแนวคิด นิยามตามเกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ	๕
กรอบแนวคิดและนิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๖
๒.๓ กรอบการบริหารความเสี่ยงทุจริตและประพฤติมิชอบองค์กร	๑๐
ขั้นตอนการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยนครพนม	๑๓
ส่วนที่ ๓ การจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบของมหาวิทยาลัยนครพนม	
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖	๒๑
ภาคผนวก	๒๙

ประกาศมหาวิทยาลัยนครพนม
เรื่อง นโยบายไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy)

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๓ ได้เห็นชอบแผนปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (ฉบับปรับปรุง) โดยกำหนดกิจกรรมปฏิรูปที่สำคัญกิจกรรมที่ ๔ พัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใส ไร้ผลประโยชน์ เป้าหมายที่ ๑ ข้อที่ ๑.๑ ให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยประกาศเป็นหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) ดังนั้น จึงให้หน่วยงานภาครัฐนำไปปรับใช้หรือประยุกต์ให้เหมาะสมตามบทบาทภารกิจของแต่ละหน่วยงานและขับเคลื่อนธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ ต่อไป

เพื่อให้ผู้บริหาร อาจารย์ เจ้าหน้าที่และบุคลากรของมหาวิทยาลัยนครพนม ได้เสริมสร้างค่านิยมสุจริตในการปฏิบัติงานให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความโปร่งใส ลดโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดการทุจริตคอร์รัปชัน ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนจากการปฏิบัติหน้าที่ และ“เป็นหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่” มหาวิทยาลัยนครพนมจึงกำหนดนโยบายการไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบของมหาวิทยาลัยนครพนม ดังนี้

๑. ผู้บริหาร อาจารย์ เจ้าหน้าที่และบุคลากรของมหาวิทยาลัยนครพนม งดรับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ จากบุคคลภายนอกผู้มาติดต่อมหาวิทยาลัยนครพนม
๒. ผู้บริหาร อาจารย์ เจ้าหน้าที่และบุคลากรของมหาวิทยาลัยนครพนม งดให้ของขวัญและของกำนัลทุกชนิดแก่บุคคลภายนอกผู้มาติดต่อมหาวิทยาลัยนครพนม
๓. ผู้บริหาร อาจารย์ เจ้าหน้าที่และบุคลากรของมหาวิทยาลัยนครพนม ต้องไม่แสวงหาเพื่อให้ได้มาซึ่งของขวัญของกำนัล หรือผลประโยชน์ที่มีขอบด้วยกฎหมาย
๔. การแสดงความยินดี การแสดงความปรารถนาดี การแสดงการต้อนรับ หรือการแสดงความเสียใจในโอกาสต่างๆ ตามปกติประเพณีนิยม ควรใช้วิธีการแสดงออกด้วยการลงนามในบัตรอวยพร สมุดอวยพร บัตรแสดงความเสียใจ หรือใช้สื่อสังคมออนไลน์ แทนการใช้สิ่งของ

จึงประกาศมาเพื่อถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายสมยศ สีแสนสุข)

รักษาราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยนครพนม

แนวปฏิบัติท้ายประกาศมหาวิทยาลัยนครพนม
เรื่อง นโยบายไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่
(No Gift Policy)

.....

๑. หลักการ

กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าพนักงานของรัฐ เพื่อป้องกันไม่ให้เจ้าพนักงานของรัฐเกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์จากการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลในโอกาสต่างๆ เพื่อเข้ามามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ หรือกระทำการ หรือไม่กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งถือเป็นการประพฤติโดยมิชอบ ขัดต่อกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับ อย่างไรก็ตามอาจมีเจ้าหน้าที่ของรัฐหลายท่านที่กระทำผิดโดยไม่เจตนา หรือไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวมากนัก จึงเป็นสาเหตุที่นำไปสู่การถูกกล่าวหา ถูกร้องเรียนเรื่องการทุจริตหรือประพฤติมิชอบและถูกลงโทษในเวลาต่อมา โดยส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์และทำลายความน่าเชื่อถือของหน่วยงาน

ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมทัศนคติที่ถูกต้อง และค่านิยมด้านความโปร่งใส รวมถึงป้องกันช่องทางการรับผลประโยชน์อันจะนำไปสู่การทุจริตและประพฤติมิชอบได้ จึงกำหนดแนวทาง เรื่องนโยบายไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) เพื่อให้บุคลากรมีแนวปฏิบัติเป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วทั้งองค์กร โดยอาศัยหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

• มาตรา ๑๒๘ ห้ามมิให้เจ้าพนักงานของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากผู้ใด นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาตามหลักเกณฑ์ และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ความในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุพการี ผู้สืบสันดาน หรือญาติที่ได้ตามประเพณี หรือตามธรรมจรรยาตามฐานานุรูป

บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าพนักงานของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีด้วยโดยอนุโลม

ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าพนักงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๓

ประกาศฉบับนี้ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้กำหนดนิยามความหมายของคำว่าทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา ญาติ และประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ และวางหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่เป็นข้อห้าม ข้อยกเว้น และข้อปฏิบัติกรณีต่างๆ ไว้ดังนี้

• ข้อ ๕ ห้ามมิให้เจ้าพนักงานของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ นอกเหนือจากการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาที่กำหนดไว้ในประกาศนี้

/ข้อ ๖ เจ้าพนักงาน...

อนันต์

- ข้อ ๖ เจ้าพนักงานของรัฐจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาได้ ดังต่อไปนี้
 - (๑) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากผู้ใดซึ่งมิใช่ญาติที่มีราคาหรือมูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคล แต่ละโอกาสไม่เกินสามพันบาท
 - (๒) ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากการให้นั้นเป็นการให้ในลักษณะให้กับบุคคลทั่วไป

• ข้อ ๗ การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ ที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์หรือมีราคาหรือมีมูลค่ามากกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๖ ซึ่งเจ้าพนักงานของรัฐได้รับมาโดยมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องรับไว้เพื่อรักษาไมตรี มิตรภาพ หรือความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นต้องแจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดนั้นต่อหัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานอื่นของรัฐ สถาบัน หรือองค์กรที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นสังกัด ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับสิ่งนั้นไว้ เพื่อให้วินิจฉัยว่า มีเหตุผลความจำเป็น ความเหมาะสม และสมควรที่จะให้เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดนั้นไว้เป็นสิทธิของตนหรือไม่

ในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานอื่นของรัฐ สถาบัน หรือองค์กรที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นสังกัด มีคำสั่งว่าไม่สมควรรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดดังกล่าว ก็ให้คืนทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดนั้นแก่ผู้ให้โดยทันที ในกรณีที่ไม่สามารถคืนให้ได้ ให้เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นส่งมอบทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดดังกล่าวให้เป็นสิทธิของหน่วยงานที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นสังกัดโดยเร็ว

เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคสองแล้ว ให้ถือว่าเจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นไม่เคยได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดดังกล่าว

๒. คำนิยาม

ของขวัญ	หมายถึง	สิ่งใดๆ หรือบริการใดๆ (เงิน ทรัพย์สินสิ่งของ บริการหรืออื่นๆ ที่มีมูลค่า) ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐให้ และ/หรือได้รับนอกเหนือจากเงินเดือน รายได้ และผลประโยชน์จากการจ้างงานปกติ
ทรัพย์สิน	หมายถึง	ทรัพย์สินซึ่งอาจมีราคา และอาจถือเอาได้ เช่น เงิน บ้าน รถ เป็นต้น
การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา	หมายถึง	การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากบุคคลที่ให้แก่ในโอกาสเทศกาล หรือวันสำคัญและให้หมายความรวมถึงการรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ในโอกาสแสดงความยินดี การแสดงความขอบคุณ การต้อนรับ การแสดงความเสียใจ หรือการให้ตามมารยาทที่ถือปฏิบัติกันในสังคมด้วย
ประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้	หมายถึง	สิ่งที่มีมูลค่า ได้แก่ การลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

/๓. แนวทางปฏิบัติ...

(ลายเซ็น)

๓. แนวทางปฏิบัติเรื่องการให้ การรับของขวัญ หรือประโยชน์อื่นใด

๓.๑ การให้ของขวัญ หรือประโยชน์อื่นใด

๓.๑.๑ จดการให้ของขวัญแก่ผู้บังคับบัญชาหรือครอบครัวของผู้บังคับบัญชา โดยเปลี่ยนเป็นการแสดงความปรารถนาดีต่อกัน โดยใช้บัตรอวยพร หรืออวยพรในสื่อสังคมออนไลน์

๓.๑.๒ การให้ของขวัญ หรือของที่ระลึกตามประเพณีนิยม แก่บุคคลหรือหน่วยงานภายนอก สามารถกระทำได้ โดยต้องไม่ขัดต่อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มูลค่าของขวัญที่ต้องเป็นไปตามระเบียบที่สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด (ไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท) และควรให้ในรูปแบบที่ช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ขององค์กร เช่น

* ผลิตภัณฑ์จากผลงานทางวิชาการของมหาวิทยาลัยนครพนม

* ของที่ระลึก ที่ใช้เป็นสื่อประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยนครพนม

๓.๑.๓ การให้ของขวัญ ของที่ระลึก ควรดำเนินการให้เป็นมาตรฐานเดียวกันเพื่อไม่ให้เกิดการเลือกปฏิบัติ

๓.๑.๔ ไม่ให้ของขวัญ ของที่ระลึก หรือประโยชน์อื่นใด แก่คู่สมรส บุตร หรือผู้เกี่ยวข้องของเจ้าหน้าที่รัฐ ลูกค้า คู่ค้า หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่เนื่องจากโดยพฤติการณ์ถือว่าเป็นการรับแทน

๓.๒ การรับของขวัญ หรือประโยชน์อื่นใด

๓.๒.๑ บุคลากรของ มหาวิทยาลัยนครพนม จดการรับของขวัญ หรือประโยชน์อื่นใด ในทุกกรณี พร้อมทั้งมีหน้าที่แจ้งให้บุคคลภายนอกทราบถึงประกาศ มหาวิทยาลัยนครพนม เรื่อง นโยบายไม่รับของขวัญ และของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) ดังกล่าวอย่างทั่วถึง

๓.๒.๒ กรณีที่มีความจำเป็นและหลีกเลี่ยงไม่ได้ต้องรับของขวัญ หรือประโยชน์อื่นใด และไม่สามารถส่งคืนได้ ให้แต่ละหน่วยงานแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ เพื่อดำเนินการรวบรวมสิ่งของดังกล่าว และดำเนินการบริจาคให้บุคคลหรือหน่วยงานภายนอก เพื่อการกุศลหรือสาธารณประโยชน์ต่อไป เว้นแต่

* กรณีเป็นของบริโภค ให้เป็นดุลยพินิจของผู้บังคับบัญชาส่วนงานที่ได้รับของขวัญ

ในการบริหารจัดการ

* ของที่ระลึก ที่ใช้เป็นสื่อประชาสัมพันธ์ของหน่วยงาน สามารถรับเป็นของขวัญส่วนตัวได้

๓.๒.๓ ห้ามบุคลากรของมหาวิทยาลัยนครพนม รวมถึงบุคคลในครอบครัว รับของขวัญ หรือผลประโยชน์อื่นใดจากลูกค้า คู่ค้า หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ เพราะอาจก่อให้เกิดแรงจูงใจ หรือนำมาซึ่งการตัดสินใจที่ไม่ชอบธรรม

๓๓/๓๖

ส่วนที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาการบริหารความเสี่ยงทุจริตและประพฤติมิชอบมหาวิทยาลัยนครพนม

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ มุ่งเน้นให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลดการทุจริตและประพฤติมิชอบ” โดยมีตัวชี้วัดสำคัญ คือ ค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยจะต้องอยู่ในอันดับ ๑ ใน ๒๐ หรือมีคะแนนประมาณ ๗๓ คะแนน ภายในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๗๖-๒๕๘๐ โดยในแผนย่อยที่ ๑ การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ มุ่งเน้นการ ปรับ “ระบบ” เพื่อลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐ โดยการพัฒนาเครื่องมือ เพื่อสร้างความโปร่งใส มุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมและมาตรการในการต่อต้านการทุจริตที่มีประสิทธิภาพและเท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต รวมถึงการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มีมาตรการ ระบบหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต สำนักงาน ป.ป.ท.จึงได้พัฒนาเครื่องมือการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อขับเคลื่อนให้หน่วยงานภาครัฐมีการจัดทำ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต และการจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ ๒๕๖๐ มาอย่างต่อเนื่อง

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญต่อการสกัดกั้นการทุจริต โดยถือเป็นวาระแห่งชาติ โดยเมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ นายกรัฐมนตรี ได้เห็นชอบตามข้อเสนอของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) รัฐบาลประกาศให้ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นปีแห่งการอำนวยความสะดวกทางธุรกิจต่อการรับสินบนทุกรูปแบบ อีกทั้งแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕) ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ ด้านการป้องกันและปราบปราม ซึ่งกำหนดให้ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) ดำเนินการวางระบบการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตและประพฤติมิชอบในส่วนราชการเป็นประจำทุกปี และรายงานผลการปฏิบัติต่อผู้บังคับบัญชา หรือตามระยะเวลาที่กำหนด และคณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เห็นชอบแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) และเห็นชอบแนวทางการขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผนการปฏิรูปประเทศ โดยให้คณะกรรมการปฏิรูปประเทศหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติร่วมกันขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศให้บรรลุตามเป้าหมายภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรี ประกอบกับเมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ คณะรัฐมนตรีเห็นชอบกรอบแนวทางในการขับเคลื่อนการดำเนินการกิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ การพัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ ภายใต้กิจกรรมปฏิรูปที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ตามที่สำนักงาน ป.ป.ท. เสนอ โดยกำหนดกรอบการดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และกรอบการดำเนินงานตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ดังนี้

๑) กรอบการดำเนินการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ให้หน่วยรับงบประมาณ ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่มีรายการในงบลงทุนวงเงินตั้งแต่ ๕๐๐ ล้านบาทขึ้นไปที่มีการจัดซื้อจัดจ้าง จัดทำ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของโครงการพร้อมเสนอมาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสมส่งมายังสำนักงาน ป.ป.ท. เพื่อติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินโครงการ และรายงานต่อ ศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) เพื่อรับทราบ

๒) กรอบการดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ มี ๔ แนวทาง ดังนี้

- ให้หน่วยรับงบประมาณที่จะขอรับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ “รายการในงบลงทุน วงเงินตั้งแต่ ๕๐๐ ล้านบาทขึ้นไปที่มีการจัดซื้อจัดจ้าง” จะต้องจัดทำ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของโครงการพร้อมเสนอมาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสมยื่นต่อสำนักงานงบประมาณพร้อมคำขอ

- ให้สำนักงานงบประมาณ จะต้องพิจารณาแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อประกอบการจัดสรรงบประมาณ

- ให้สำนักงาน ป.ป.ท. ร่วมกับหน่วยงานตรวจสอบ (สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลราชการ (ค.ต.ป.) ตรวจสอบภายในหน่วยงาน) ดำเนินการตรวจติดตามการดำเนินโครงการขนาดใหญ่

- หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการตามมาตรการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ส่งรายงานผลการตรวจสอบติดตามมายังสำนักงาน ป.ป.ท. และรายงานต่อตช. เพื่อรับทราบ

ดังนั้น เพื่อเป็นการยกระดับการประเมินความเสี่ยงการทุจริตให้สามารถขับเคลื่อนการดำเนินการเพื่อนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อเป็นเครื่องมือหนึ่งในการยกระดับค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ได้อย่างเป็นรูปธรรม สำนักงาน ป.ป.ท. ในฐานะเลขานุการศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) จึงได้พัฒนาแนวทางการดำเนินการเพื่อวางระบบการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตประพหุมิติขอบในส่วนราชการ โดยขับเคลื่อนการดำเนินการผ่านศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐใช้เป็นเครื่องมือในการป้องกันและลดโอกาสการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถนำพาองค์กรไปสู่การเป็นองค์กรใสสะอาด คือ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ดี (Good Governance) ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการบริหารจัดการองค์การให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และน่าเชื่อถือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักการควบคุมการทุจริตคอร์รัปชัน (Corruption Control) ซึ่งหมายถึง การไม่กระทำและไม่สนับสนุนการทุจริต พร้อมทั้งร่วมมือกันควบคุมไม่ให้เกิดการทุจริตในองค์กร ซึ่งเป็นตัวชี้วัดหนึ่งในการวัดสถานะธรรมาภิบาล (The Worldwide Governance Indicators (WGI) ของธนาคารโลก (World Bank) การประเมินความเสี่ยงการทุจริต จึงเป็นเรื่องที่ทุกองค์กรจำเป็นต้องทำ เพราะหากองค์กรได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะเป็นหลักประกันความเชื่อมั่นในองค์กรในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีโอกาสเกิดการทุจริต หรือหากมีโอกาสที่จะเกิดการทุจริต องค์กรก็จะสามารถบริหารจัดการ ยับยั้งความเสียหายที่จะเกิดขึ้น ได้อย่างรวดเร็ว เพราะมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่เหมาะสม และสมเหตุสมผล หรือหากเกิดความเสียหายก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

มหาวิทยาลัยนครพนม โดยคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง มหาวิทยาลัยนครพนม ตามคำสั่งมหาวิทยาลัยนครพนม ที่ ๐๕๐๗/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้เล็งเห็นถึงคุณประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยงการทุจริตและประพหุมิติขอบดังกล่าว เนื่องจากจะต้องรับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ทุกปี อีกทั้งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ มหาวิทยาลัยนครพนมมีผลการประเมิน ITA อยู่ในระดับที่ควรมีการพัฒนา ซึ่งมีคะแนนอยู่ที่ ๗๑.๑๙ คะแนน จึงต้องพัฒนาการบริหารให้เกิดธรรมาภิบาล มีคุณธรรมและความโปร่งใสในองค์กร อย่างเป็นรูปธรรม และให้มีการดำเนินงานป้องกันการทุจริตในองค์กร อย่างเป็นระบบ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

วิสัยทัศน์

มหาวิทยาลัยนครพนมเป็นที่พึ่งของสังคมและชุมชน

พันธกิจ

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนครพนม พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้กำหนดให้มหาวิทยาลัยเป็นสถานศึกษาและวิจัยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน ทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ภายใต้พันธกิจ ๕ ด้านประกอบด้วย (๑) ด้านการบริหารจัดการองค์การ (๒) ด้านการผลิตบัณฑิต (๓) ด้านการวิจัย (๔) ด้านการบริการวิชาการ (๕) ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และเพื่อ

เป็นแนวทางในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัย จึงได้กำหนดนโยบายของพันธกิจแต่ละด้าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๑) พันธกิจด้านการบริหารจัดการองค์กร

- เป็นองค์กรที่มีระบบการบริหารจัดการที่ดี
- บริหารจัดการทรัพยากรของมหาวิทยาลัยให้มีการสร้างรายได้เพื่อการพึ่งพาตนเองด้านงบประมาณให้มากขึ้น และปฏิรูประบบการจัดสรรและการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นกลไกขับเคลื่อนการก้าวไปสู่เป้าหมายของมหาวิทยาลัย
- ปฏิรูประบบบริหารทรัพยากรบุคคลเพื่อให้บุคลากรมีสมรรถนะสูงและมีความสุขเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยไปสู่เป้าหมาย รวมทั้งใช้ศักยภาพของผู้เกษียณอายุราชการ
- พัฒนาระบบสารสนเทศให้เชื่อมโยงกันเพื่อให้สามารถจัดการข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารทุกระดับ
- พัฒนาบุคลากรสายสนับสนุนให้มีทักษะในการทำงานที่สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป และสามารถใช้ผลงานในการเข้าสู่ตำแหน่งชำนาญการ ชำนาญการพิเศษ และเชี่ยวชาญ
- พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน รวมทั้งภูมิทัศน์ของมหาวิทยาลัยให้เป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวและยั่งยืน

๒) พันธกิจด้านการผลิตบัณฑิต

- พัฒนาระบบรับเข้านักศึกษาในทุกระดับเพื่อให้ได้ผู้เข้าศึกษาที่มีคุณภาพสูง และเพิ่มสัดส่วนบัณฑิตศึกษาที่เน้นการผลิตบัณฑิตเพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนไปสู่มหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาชุมชนเชิงพื้นที่
- มีหลักสูตรที่ทันสมัย ได้มาตรฐาน และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน บัณฑิตจากมหาวิทยาลัยนครพนมเป็น “ผู้นำการเปลี่ยนแปลง” และมีทักษะที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ ๒๑
- พัฒนาคุณวุฒิและตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการ
- สร้างบัณฑิตที่จบการศึกษาให้มีอัตลักษณ์ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีพื้นฐานด้านการวิจัย นวัตกรรม และการพัฒนา
- สร้างสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ พัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานของการเรียนรู้ให้มีความพร้อมที่จะสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ของนักศึกษา ณ สถานที่ไหน เวลาใด และอย่างไรก็ได้เพื่อนำไปสู่การเป็น smart campus

๓) พันธกิจด้านการวิจัย

- กำหนดโจทย์วิจัยเพื่อแก้ปัญหาของพื้นที่ และการพัฒนานักวิจัยใหม่ นักวิจัยรุ่นกลาง และนักวิจัยอาวุโส เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนงานวิจัยอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ
- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเกี่ยวกับงานวิจัยให้มีประสิทธิภาพ ได้มาตรฐาน และมีคุณภาพที่ได้รับการยอมรับของสังคม
- สร้างความร่วมมือกับภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาและแก้ปัญหาขององค์กรด้วยงานวิจัยที่มีคุณภาพ

- พัฒนาและส่งเสริมการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์และแก้ปัญหาทางสังคม

๔) พันธกิจด้านการบริการวิชาการ

- ส่งเสริมให้มีการบริการวิชาการที่เชื่อมโยงกับงานวิจัยและความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัย เพื่อพัฒนางานวิจัยให้เข้มแข็ง และเกิดการบูรณาการกับการเรียนการสอน รวมถึงสร้างควมมีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย
- สร้างเครือข่ายการให้บริการวิชาการกับองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืนตามความเชี่ยวชาญ
- พัฒนาให้เกิดศูนย์กลางการให้บริการในด้านต่าง ๆ ของอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนกลาง
- ปฏิรูประบบการให้บริการวิชาการของมหาวิทยาลัย โดยจัดให้มีศูนย์กลางการประสานงานและเกิดการบูรณาการร่วมกันของคณะวิชาต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ
- พัฒนาอุทยานการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ที่เป็นความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัยให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนและสังคม

๕) พันธกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

- เป็นศูนย์กลางด้านการอนุรักษ์ ส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และภาษา
- บูรณาการศิลปะและวัฒนธรรมเข้ากับการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการ
- พัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้ด้านศิลปะและวัฒนธรรมของกลุ่มจังหวัดสู่ระดับประเทศ อนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนกลาง ภูมิภาคอาเซียน และระดับนานาชาติ

แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยนครพนม ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๙)

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : การบริหารจัดการที่ชาญฉลาดและธรรมาภิบาล (Smart Management and Governance)

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : การบริหารทรัพยากรบุคคล (Human Resources/Culture)

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (Green and Sustainable Campus)

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : การศึกษาที่เป็นเลิศ (Excellence Academy)

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ : งานวิจัยและนวัตกรรมที่เป็นเลิศ (Research and Innovation Excellence)

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ : การผลิตบัณฑิตที่เป็นเลิศ (Excellence Graduate)

ยุทธศาสตร์ที่ ๗ : ศิลปวัฒนธรรมที่เป็นเลิศ (Excellence Culture Community)

ยุทธศาสตร์ที่ ๘ : มหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น (Area-Based and Community University)

ส่วนที่ ๒

วัตถุประสงค์ กรอบแนวคิด และนิยาม การบริหารความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ

มาตรการป้องกันการทุจริต สามารถจะช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงการทุจริตได้ ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยเป็นหลักประกันองค์กรในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีกรนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต จึงเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการค้นหา หรือระบุจุดอ่อน (Weakness) ของระบบต่าง ๆ ภายในองค์กร ที่อาจเป็นช่องให้เกิดการทุจริต และเป็นการมุ่งหาความเป็นไปได้ (Potential) ที่จะเกิดการกระทำการทุจริตในอนาคต ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารองค์กรอย่างมีธรรมาภิบาล

๒.๑ วัตถุประสงค์การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ

- ๑) เพื่อสร้างมาตรการในป้องกันและการลดโอกาสการทุจริต
- ๒) เพื่อให้ประชาชนเกิดความมั่นใจต่อการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับต่างๆ
- ๓) เพื่อเพิ่มมูลค่าขององค์กรต่อผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมั่นใจในระบบธรรมาภิบาล และ ความ

ชื่อตรงของมหาวิทยาลัยนครพนม

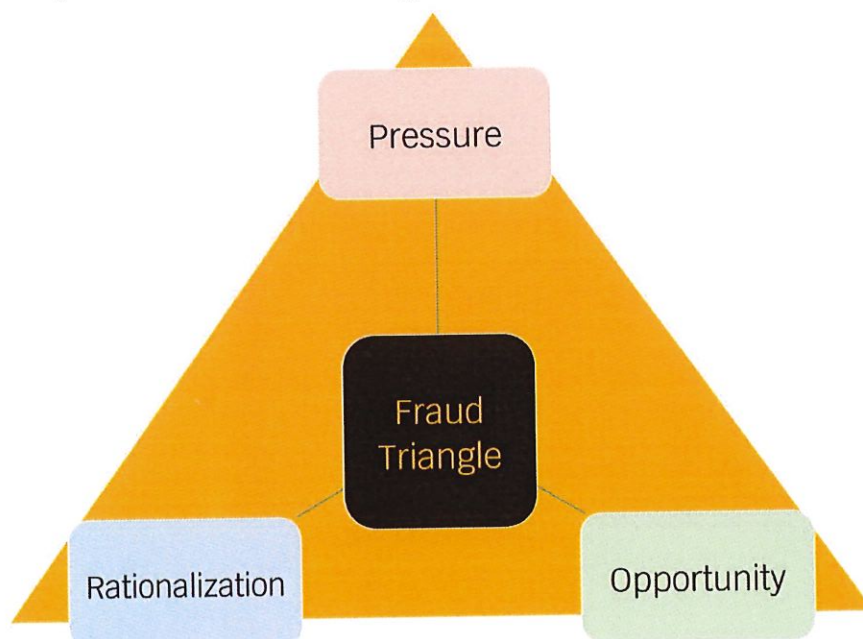
- ๔) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรในมหาวิทยาลัยนครพนม ให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบ

ได้

๒.๒ กรอบแนวคิด นิยามตามเกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ

กรอบแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาสซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุมกำกับ การควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือการหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle) ตามหลักการและทฤษฎี Triangle Fraud ของ Dr. Ronald R. Cressey (๑๙๔๐) ซึ่งเป็นนักสังคมวิทยาและอาชญาวิทยา ชาวอเมริกัน ได้ให้สมมติฐานไว้ในหนังสือชื่อ Other's People Money

นอกจากหลักการและทฤษฎี Triangle Fraud ของ Dr. Ronald R.Cressey (๑๙๔๐) ยังมีทฤษฎี Four-Sided Diamond Fraud ของ David T.Wolfe and Dana R. Hermanson (๒๐๐๔) และทฤษฎี GONE Theory ของ Leonard J. Brook (๒๐๐๔) โดยหลักทฤษฎีทั้งสามได้กล่าวถึงสาเหตุเชิงใจของพฤติกรรมผู้กระทำความผิดหรือสิ่งที่จะก่อให้เกิดการทุจริต ตามตารางดังนี้

Triangle Fraud	Four-sided Diamond	Gone Theory
๑. Opportunity	๑. Capability ๒. Opportunity	๑. G-Greed ๒. O-Opportunity
๒. Pressure ๓. Rationalization	๓. Incentive / Motive ๔. Rationalization	๓. N-Need ๔. E-Expectation

คำอธิบายความหมายของคำศัพท์ ทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุการทุจริต	
Opportunity	โอกาส เหตุการณ์ สถานการณ์ที่เอื้ออำนวย มีสิ่งล่อตาล่อใจเปิดโอกาสที่จะฉกฉวยผลประโยชน์ เนื่องจากความบกพร่องหรือจุดอ่อนของระบบงาน หรือช่องว่างของกฎระเบียบที่เปิดโอกาสให้ทำได้
Pressure	ความกดดัน ความกดดัน และแรงกดดันเมื่อเกิดเหตุการณ์คับขันจากสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ มีความจำเป็นต้องการเงิน
Incentive / Motive	แรงจูงใจ แรงบันดาลใจ มีสิ่งจูงใจ
Capability	ความสามารถ มีความสามารถที่ทำได้ที่เกิดจากอุปนิสัย ความสามารถเฉพาะตัวของผู้นปฏิบัติงาน และลักษณะงานเอื้อประโยชน์ที่จะประพฤติดิชอบและทำการทุจริตได้
Rationalization	มีเหตุผล มีเหตุผลเข้าข้างตนเองว่าสามารถทำได้ คนอื่นยังสามารถทำได้โดยไม่คิดว่าผิดมีความสามารถ และโอกาสที่เกิดจากตำแหน่งหน้าที่
Greed	ความโลภ เกิดความละโมภโลภมาก เห็นคนอื่นทำผิดแล้วไม่ได้รับการลงโทษ จับไม่ได้จึงหลงผิดอยากทำบ้าง ไม่พึงพอใจในสิ่งที่ตนมี
Need	ความต้องการอยากได้ ความต้องการหรือความจำเป็นที่ต้องการการเงิน จึงเป็นแรงกดดันให้ทำทุกสิ่งทำได้เพื่อให้ได้เงินมา
Expectation	ความคาดหวัง คาดหวังว่าสิ่งที่ตนกระทำไม่มีผู้อื่นล่วงรู้ และเอาผิดได้ หรือโอกาสที่จะถูกค้นพบการกระทำที่ผิด ถูกจับได้และรับการลงโทษน้อยมาก

(ข้อมูลจากบทความ ผู้ตรวจบัญชีสหกรณ์ มีบทบาทและหน้าที่ในการป้องกันและตรวจสอบการทุจริต ในสหกรณ์ได้อย่างไร กรมตรวจบัญชีสหกรณ์)

กรอบแนวคิดและนิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) โดยเฉพาะหลักการควบคุมการทุจริตคอร์รัปชัน (Corruption Control) ซึ่งหมายถึง การไม่กระทำและไม่สนับสนุนการทุจริต พร้อมทั้งร่วมมือกันควบคุมไม่ให้เกิดการทุจริตในองค์กร จึงเป็นหลักการบริหารจัดการที่มุ่งสู่การเป็นการเป็นราชการใสสะอาดสามารถสกัดกั้นลด และปิดโอกาสการทุจริตและประพฤติดิชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) จึงเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการดำเนินงานของส่วนราชการให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) ในฐานะกลไกของฝ่ายบริหารในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในภาครัฐ ได้ขับเคลื่อนการดำเนินการภายใต้บริบทใหม่ที่เน้น

เรื่องการป้องกัน ป้องปรามที่เป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการสกัดกั้น ยับยั้งเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริตโดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริต คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จึงเป็นเครื่องมือหลักที่สำนักงาน ป.ป.ท. ใช้เพื่อขับเคลื่อนให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อป้องกันสกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการทุจริต เพื่อยกระดับค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต Corruption Perceptions Index: CPI) โดยได้จำแนกประเภทการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

ด้านที่ ๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่ด้านการอนุมัติ อนุญาต

ด้านที่ ๒ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

ด้านที่ ๓ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

กรอบแนวคิดการพัฒนาการประเมินเชิงคุณภาพการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

Corruption Risk Management : CRM

- CRM จะต้องสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาหน่วยงานในเชิงบวกมากกว่าทำให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรู้สึกกังวล
- ผลการประเมิน CRM ควรให้แนวทางการพัฒนาที่ชัดเจนให้กับหน่วยงานไปในตัว
- หน่วยงานราชการที่ได้รับการประเมิน CRM ได้ประโยชน์จากการประเมิน สามารถนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และได้รับประโยชน์ในมุมของการสื่อสารภาพลักษณ์องค์กรโดยเฉพาะการแสดงให้เห็นถึงค่านิยมและสาธารณชนรับรู้ว่าหน่วยงานให้ความสำคัญกับการยับยั้งการทุจริต

นิยามประเภทของการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต Corruption Risk Management : CRM

ด้านที่ ๑	ด้านการอนุมัติอนุญาต	การให้บริการด้านการอนุมัติ อนุญาต ตาม พ.ร.บ.การอำนวยความสะดวกในการให้บริการภาครัฐ
ด้านที่ ๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่	การอำนาจหน้าที่ (Authority) คือ อำนาจที่ได้มาจากการดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง โดยกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่มีการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติในทางมิชอบ
ด้านที่ ๓	ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ	-โครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีที่ทำการประเมินของทุกประเภทงบประมาณได้แก่ งบดำเนินงาน งบลงทุน งบรายจ่ายอื่น งบเงินอุดหนุนหรือเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น งบกลาง เงินนอกงบประมาณ และ โครงการที่จ่ายขาดจากเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - ไม่รวมโครงการที่หน่วยรับงบประมาณ “ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากสำนักงบประมาณ รายการในงบลงทุน วงเงินตั้งแต่ ๕๐๐ ล้านบาทขึ้นไป ที่มีการจัดซื้อจัดจ้างเฉพาะ ส่วนราชการระดับกรม/เทียบเท่าและรัฐวิสาหกิจ

นิยาม ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	
ศัพท์เฉพาะ	คำอธิบาย
ความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk)	ความเสี่ยง : เหตุการณ์ที่มีความไม่แน่นอนและมีความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้น
	ทุจริต : การใช้อำนาจรัฐในทางที่ผิด : การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบและการรับสินบน หรืออาจการก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต
	ปัญหา หรือความต้องการ : ของผู้รับบริการ หรือ ธุรกิจตัวกลาง” หรือ Third Party หรือ Customs Broke หรือที่เรียกชื่อย่ออื่น สำหรับด้านการอนุมัติ อนุญาต ให้ถือว่า เป็นความเสี่ยงการทุจริต เนื่องจากความยุ่งยาก (Pain point) อุปสรรคของหรือความต้องการของผู้รับบริการ ในแต่ละจุดสัมผัสของการให้บริการเป็นจุดเสี่ยงหรือเป็นสื่อการเรียกร้องผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะเป็นมูลค่าเท่าใด นำสู่การจ่ายเงินและค่าธรรมเนียมระบบ หรืออาจมีการเอื้อประโยชน์ หรือการตอบแทนบุญคุณในรูปแบบต่างๆ อาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
สินบน Bribery	สินบน Bribery ISO ๓๗๐๐๑ : ได้ให้ความหมายสินบน หมายถึง การเสนอการสัญญา การให้ การรับ การเรียกร้องผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะเป็นมูลค่าเท่าใด (ผลประโยชน์นั้นเป็นได้ทั้งในรูปตัวเงินและ ไม่ใช่ตัวเงิน) ทั้งทางตรงและทางอ้อม และไม่ว่าจะเป็นสถานที่ใด ๆ ก็ตาม โดยเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการโน้มน้าวหรือตอบแทนเพื่อให้บุคคลกระทำหรือละเว้นการกระทำอันเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามหน้าที่ของบุคคลนั้น (ตามความหมายของ ISO ๓๗๐๐๑ “offering, promising, giving, accepting or soliciting of an undue advantage of any value (which could be financial or non-financial), directly or indirectly, and irrespective of location(s), in violation of applicable law, as an inducement or reward for a person acting or refraining from acting in relation to the performance of that person’s duties.(ที่ ม ๑ : Bureau Veritas Certification Services The Implementation of ISO ๓๗๐๐๑ with Gift Giving and Receiving)
ของขวัญ Gifts	Gifts ของขวัญ ISO ๓๗๐๐๑: ได้กล่าวถึงประเด็นเรื่องของขวัญ หรือผลประโยชน์อื่นใดไว้ในข้อกำหนดย่อยข้อหนึ่งของหัวข้อด้านการดำเนินการ (Operation) โดยกำหนดว่า “องค์กรต้องดำเนินการตามกระบวนการที่ออกแบบขึ้นเพื่อป้องกันการเสนอ การให้ หรือ การรับของขวัญ เครื่องแสดงไมตรีจิต การบริจาค และประโยชน์ในลักษณะเดียวกัน เมื่อการเสนอ การให้ หรือการรับสามารถพิจารณาอย่างเป็นเหตุเป็นผลได้ว่าคือสินบน” (ตามความหมายของ ISO ๓๗๐๐๑ Gifts, hospitality, donations and similar benefits “The organization shall implement procedures that are designed to prevent the offering, provision or acceptance of gifts, hospitality, donations and similar benefits where the offering, provision or acceptance is, or could reasonably be perceived as, bribery (ที่ ม ๑ : Bureau Veritas Certification Services The Implementation of ISO ๓๗๐๐๑ with Gift Giving and Receiving)

นิยาม ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	
ศัพท์เฉพาะ	คำอธิบาย
การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดตามธรรมจรรยา	มาตรา ๑๒๘ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๓ ให้นิยาม “การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดตามธรรมจรรยา” หมายความว่า การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติหรือ บุคคลที่ให้กับในโอกาสต่างๆ โดยปกติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือวัฒนธรรม หรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกัน
ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เป็นขั้นตอนในการค้นหาว่ามีรูปแบบ หรือเหตุการณ์ที่อาจจะความเสี่ยงการทุจริตในอนาคต
โอกาส (Likelihood)	โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต
ผลกระทบ (Impact)	ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้น ทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน
ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)	คะแนนรวมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต ที่เป็นผลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)
ผู้รับผิดชอบความเสี่ยงการทุจริต (Risk Owner)	ผู้ปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบ กระบวนการหรือโครงการ

แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริต สามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงการทุจริตได้ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตจึงเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการค้นหา หรือระบุจุดอ่อน (Weakness) ของระบบต่างๆ ภายในองค์กร ที่อาจเป็นช่องให้เกิดการทุจริต และเป็นการมุ่งหาความเป็นไปได้ (Potential) ที่จะเกิดการกระทำการทุจริตในอนาคต ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารองค์กรอย่างมีธรรมาภิบาล จึงเป็นเรื่องที่ทุกองค์กรจำเป็นต้องทำ เพราะหากองค์กรได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะเป็นหลักประกันความเชื่อมั่นให้องค์กรในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีโอกาสเกิดการทุจริต หรือหากมีโอกาสที่จะเกิดการทุจริต องค์กรก็จะสามารถบริหารจัดการ และหามาตรการมาป้องกันได้ หรือหากเกิดความเสียหายก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่ได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ปัจจัยสำเร็จในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

๑) ความมุ่งมั่นของผู้นำองค์กร ในการวางระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตขององค์กรที่ยอมรับว่าความเสี่ยงการทุจริตมีอยู่จริง หากมีประเด็นการทุจริตต้องยกระดับเป็นบทเรียนเพื่อเรียนรู้และหาแนวทางการบริหารจัดการป้องกันการเกิดซ้ำ ภัยและสำคัญที่ช่วยผลักดันให้องค์กรเติบโตไม่ใช่ความสามารถในการหลีกเลี่ยงความเสี่ยงการทุจริต แต่คือการที่ผู้นำองค์กรต้องทำให้เรื่องของการบริหารความเสี่ยงการทุจริตเป็นนโยบาย และแนวทางที่ทุกส่วนจะต้องนำไปปฏิบัติ

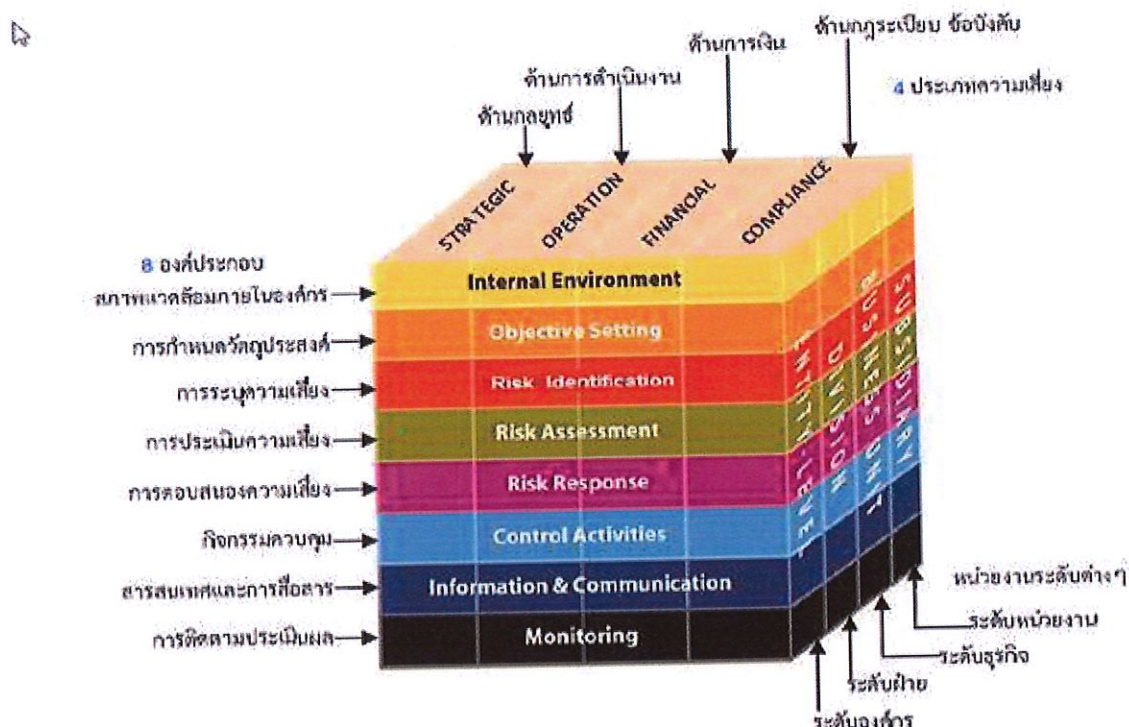
๒) ความเข้าใจเรื่องความเสี่ยงการทุจริตในทิศทางเดียวกันของคนในองค์กร

๓) กำหนดกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตอย่างทั่วถึงทั้งองค์กรและกระทำอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ มีตัวแทนผู้เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงการทุจริตต้องมีความเที่ยงธรรมด้วยการมองจากบุคคลภายนอกมองไปที่กระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน (Outside in) และอาจให้มีผู้แทนจากภายนอก เช่น ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพื่อให้มีมุมมองที่รอบด้าน

๔) มีการเปิดเผยแผนและผลของการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตในเว็บไซต์ของหน่วยงานและมีการสื่อสารภายในหน่วยงาน ติดตามประเมินผลเพื่อวัดประสิทธิผลของแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอาจมีการเปลี่ยนแปลง มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่กำหนดไว้เพียงพอหรือไม่ และมาตรการที่กำหนดไว้ใช้ได้จริงหรือใช้ได้จริง แต่ไม่ได้ผลและสร้างความตระหนัก (Awareness) เรื่องความเสี่ยงการทุจริตในองค์กร

๒.๓ กรอบการบริหารความเสี่ยงทุจริตและประพฤติมิชอบองค์กร

กรอบการบริหารความเสี่ยงขององค์กรที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นแนวทางในการส่งเสริมการบริหารความเสี่ยงทุจริตและประพฤติมิชอบและเป็นหลักปฏิบัติที่เป็นสากล คือ กรอบการบริหารความเสี่ยงทุจริตและประพฤติมิชอบสำหรับองค์กรของคณะกรรมการ COSO (The Committee of Sponsoring Organization of the Tread way Commission) หรือ COSO-ERM ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นถึงนโยบายการบริหารจัดการ และการกำกับดูแลองค์กร โดยหากองค์กรมีการบริหารความเสี่ยงทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างมีประสิทธิภาพ จะส่งผลให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์องค์กรทั้งในเชิงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน การบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO ประกอบด้วยองค์ประกอบ ๘ ประการ

๑. สภาพแวดล้อมภายใน (Internal Environment) สภาพแวดล้อมขององค์กรเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการกำหนดกรอบการบริหารความเสี่ยง และเป็นพื้นฐานสำคัญในการกำหนดทิศทางของกรอบการบริหารความเสี่ยงขององค์กร การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในองค์กรจะสะท้อนการดำเนินงานชัดเจนขึ้น เมื่อพิจารณาให้ครอบคลุมถึงปัจจัยภายในและภายนอกที่อาจมีผลกระทบต่อองค์กร

๑.๑ ปัจจัยภายใน เช่น โครงสร้างองค์กร กระบวนการและวิธีการปฏิบัติงาน วัฒนธรรมองค์กร
ปรัชญาการบริหารความเสี่ยง และระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ของผู้บริหาร

๑.๒ ปัจจัยภายนอก เช่น ภาวะเศรษฐกิจ การเมืองทั้งในประเทศและต่างประเทศ ความก้าวหน้า
ทางเทคโนโลยี กฎเกณฑ์การกำกับดูแลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒. การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective Setting) องค์กรต้องพิจารณากำหนดวัตถุประสงค์ในการ
บริหารความเสี่ยงให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายเชิงกลยุทธ์และความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้ เพื่อวางเป้าหมายใน
การบริหารความเสี่ยงขององค์กรได้อย่างชัดเจนและเหมาะสม โดยการกำหนดวัตถุประสงค์ควรครอบคลุม
วัตถุประสงค์ด้านกลยุทธ์ (Strategic Objectives) ด้านการปฏิบัติงาน (Operational Objectives) ด้านการเงิน
(Financial Objectives) ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Compliance Objectives)

๓. การบ่งชี้เหตุการณ์ (Event Identification) เป็นการรวบรวมเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นกับหน่วยงานทั้ง
ปัจจัยเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกองค์กรและเมื่อเกิดขึ้นแล้วส่งผลให้องค์กรไม่บรรลุวัตถุประสงค์
หรือเป้าหมาย โดยความเสี่ยงแบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ได้แก่ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) ความเสี่ยงด้านการ
ปฏิบัติงาน (Operation Risk) ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ
(Compliance Risk)

๔. การประเมินความเสี่ยงทุจริตและประพฤตินิชอบ (Risk Assessment) การประเมินความเสี่ยงทุจริต
และประพฤตินิชอบเป็นการวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงทุจริตและประพฤตินิชอบ เพื่อพิจารณาจัดลำดับ
ความสำคัญของความเสี่ยงทุจริตและประพฤตินิชอบที่มีอยู่ โดยการประเมินจากโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) ซึ่ง
ขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่นำมาพิจารณา ผู้บริหารต้องมีความชัดเจนในการกำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการพิจารณา ไม่ควร
ละเลยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในระยะยาว และผลกระทบ (Impact) เป็นการพิจารณาถึงผลกระทบทั้งทางด้าน
การเงิน เช่น การลดลงของรายได้ และด้านที่ไม่ใช่การเงิน เช่น ด้านกลยุทธ์การดำเนินงานที่ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของ
องค์กร หรือ ด้านทรัพยากรบุคคล การลาออกพนักงาน การสูญเสียพนักงานในตำแหน่งที่สำคัญ เป็นต้น

๕. การตอบสนองต่อความเสี่ยงทุจริตและประพฤตินิชอบ (Risk Response) เป็นการดำเนินการ
หลังจากที่องค์กรสามารถระบุความเสี่ยงและประเมินระดับของความเสี่ยงแล้ว โดยจะต้องนำความเสี่ยงไปดำเนินการ
เพื่อลดโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและลดระดับความรุนแรงของผลกระทบให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ ด้วยวิธี
จัดการควบคุมความเสี่ยงที่เหมาะสมที่สุดและคุ้มค่ากับการลงทุน การตอบสนองต่อความเสี่ยงแบ่งเป็น ๔ ประการ
ได้แก่ การยอมรับ (Accept) การลด (Reduce) การหลีกเลี่ยง/การยกเลิก (Avoid/Terminate) และการโอนความ
เสี่ยง (Transfer) โดยอาจทำการพิจารณาปัจจัยในการกำหนดกลยุทธ์การจัดการความเสี่ยงโดยการประเมินผลกระทบ
และโอกาสเกิดจากการดำเนินการตามกลยุทธ์การจัดการความเสี่ยง หรือการประเมินต้นทุนและผลตอบแทนของการ
ดำเนินการตามกลยุทธ์การจัดการความเสี่ยง หรือการประเมินความเป็นไปได้ที่จะประสบความสำเร็จในการจัดการ
ความเสี่ยง

๖. กิจกรรมการควบคุม (Control Activities) การกำหนดกิจกรรมและการปฏิบัติต่างๆ และทำให้การ
ดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร ป้องกันและลดระดับความเสี่ยงทุจริตและประพฤตินิชอบให้
อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ เช่น การกำหนดกระบวนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความเสี่ยงให้กับ
บุคลากรภายในองค์กร เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจว่าจะสามารถจัดการกับความเสี่ยงนั้นได้อย่างถูกต้องและเป็นไป
ตามเป้าหมายที่กำหนด

๗. สารสนเทศและการสื่อสาร (Information & Communication) องค์กรจะต้องมีระบบสารสนเทศ
และการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เพราะเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะนำไปพิจารณาดำเนินการบริหารความเสี่ยงตาม
กรอบและขั้นตอนการปฏิบัติที่องค์กรกำหนด

- สารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลที่ได้ผ่านการประมวลผลและถูกจัดให้อยู่ในรูปแบบที่เหมาะสมมีความหมาย และเป็นประโยชน์ต่อการใช้งาน ซึ่งข้อมูลสารสนเทศหมายถึงข้อมูลทางการเงินและการดำเนินงานในด้านอื่นๆ โดยเป็นข้อมูลทั้งจากแหล่งภายใน และภายนอกองค์กร

- การสื่อสาร เป็นการสื่อสารข้อมูลที่จัดทำไว้แล้ว ส่งไปถึงผู้ที่ควรจะได้รับ หรือมีไว้พร้อมสำหรับผู้ที่ใช้สารสนเทศนั้น เพื่อให้ผู้ที่ได้รับใช้ข้อมูลดังกล่าวให้เกิดประโยชน์ในการตัดสินใจด้านต่างๆ และเพื่อสนับสนุนให้เกิดความเข้าใจ ตลอดจนมีการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ โดยระบบการสื่อสารต้องประกอบด้วย การสื่อสารภายใน องค์กรและภายนอกองค์กร ทั้งนี้ องค์กรจะต้องมีการสื่อสารเพื่อให้คณะกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน มีความตระหนักและเข้าใจในนโยบาย แนวปฏิบัติ และกระบวนการบริหารความเสี่ยง นอกจากนี้ควรมีการประเมินประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการสื่อสาร เป็นระยะๆ เพื่อให้การสื่อสารเป็นส่วนหนึ่งของการควบคุมภายใน ที่เป็นประโยชน์สูงสุดต่อการ

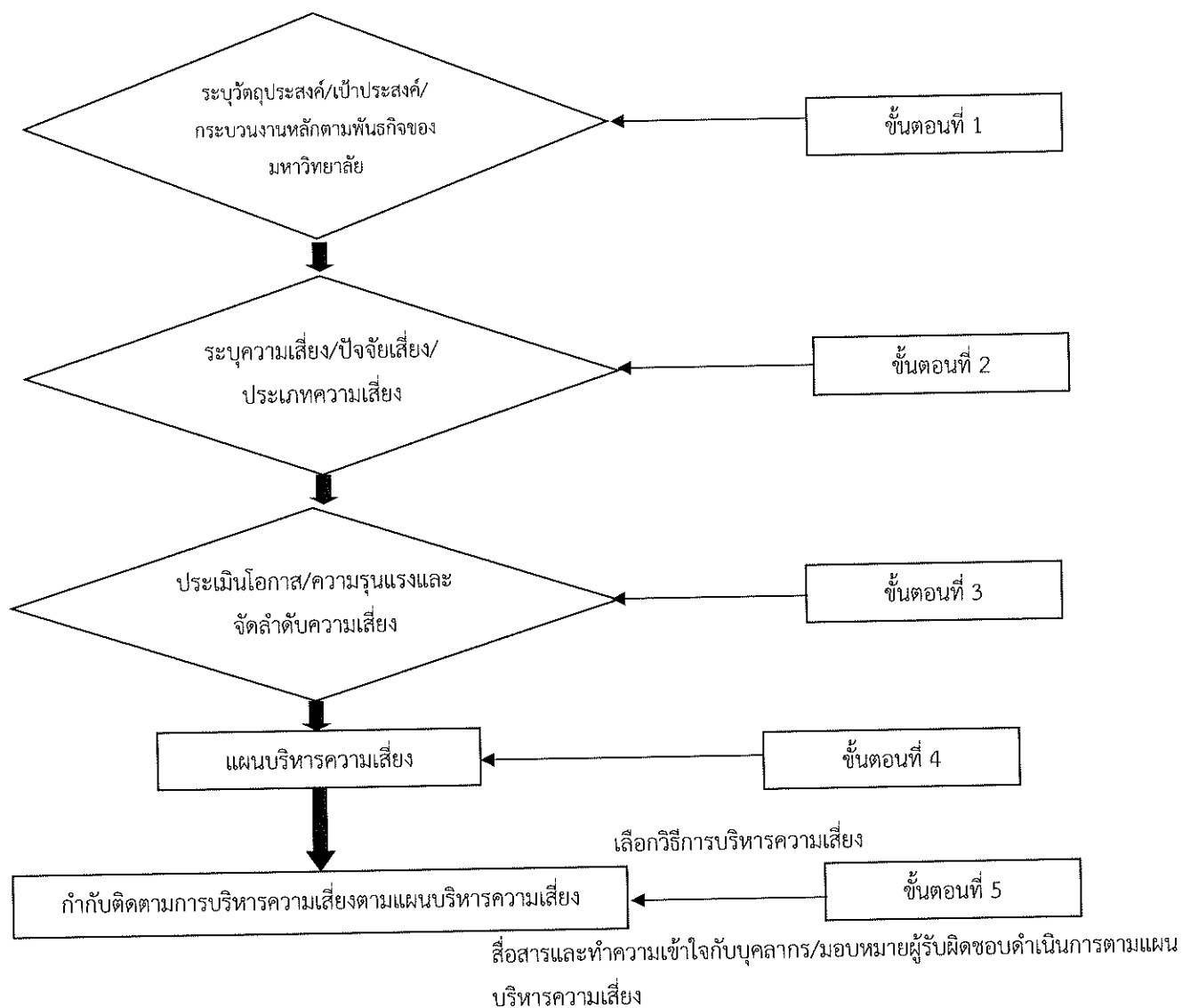
๘. การติดตามประเมินผล (Monitoring) เป็นกิจกรรมที่ใช้ติดตามและสอบทานแผนบริหารความเสี่ยง ทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินงานว่ามีความเหมาะสมและสามารถจัดการความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่เพื่อประเมินว่าความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ หรือมีความเสี่ยงใหม่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ความเสี่ยงและการจัดการต่อความเสี่ยงอาจมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้น ผู้บริหารควรประเมินกระบวนการบริหารความเสี่ยงเป็นประจำเพื่อให้มั่นใจว่าการบริหารความเสี่ยงมีประสิทธิภาพเสมอ

กระบวนการบริหารความเสี่ยงทุจริตและประพฤติมิชอบองค์กร

กระบวนการบริหารความเสี่ยงทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นกระบวนการต่อเนื่อง โดยเริ่มต้นด้วยการกำหนดนโยบายหรือวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงที่ชัดเจนจากฝ่ายบริหาร และดำเนินกระบวนการด้วยกลไกการบริหารความเสี่ยงที่กำหนดขึ้นในองค์กร ร่วมกับกลไกการตรวจสอบหรือการควบคุมภายในจนสามารถประเมินความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ และนำไปสู่การปรับปรุงกลไกกระบวนการบริหารความเสี่ยงให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นต่อไป ทั้งนี้ ขั้นตอนดำเนินการตามกระบวนการการบริหารความเสี่ยงขององค์กร สามารถแบ่งออกเป็น ๖ ขั้นตอนได้แก่

๑. การกำหนดเป้าหมาย (Objective Setting)
๒. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)
๓. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)
๔. บริหาร/จัดการความเสี่ยง (Risk Responses)
๕. กิจกรรมควบคุม (Control Activities)
๖. การติดตามและประเมินผล (Monitoring)

ขั้นตอนการบริหารความเสี่ยงทุจริตและประพฤติมิชอบของมหาวิทยาลัยนครพนม

ขั้นตอนที่ ๑ การกำหนดเป้าหมาย (Objective Setting)

การกำหนดเป้าหมาย เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยง พิจารณาเลือกประเด็น/แผนงาน/โครงการ โดยคำนึงถึงปัจจัยเสี่ยงและความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ ที่น่าจะมีผลกระทบกับการดำเนินงาน วัตถุประสงค์ และนโยบาย แล้วพิจารณาหาแนวทางป้องกันหรือจัดการกับความเสี่ยงเหล่านั้นรวมทั้งสภาพแวดล้อมของการดำเนินงาน การเข้าถึงภารกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกลยุทธ์ในการดำเนินงานขององค์กรซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ ได้มีการระบุไว้ในแผนการดำเนินงานของแผนบริหารความเสี่ยง ซึ่งผลของการกำหนดเป้าหมายจะทำให้ทราบปัจจัยความสำเร็จเหตุการณ์ที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จของเป้าหมาย

การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการดำเนินงานต้องสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยนครพนม ในการกำหนดวัตถุประสงค์จะต้องคำนึงถึงหลัก SMART คือ

Specific : มีความชัดเจน

Measurable : สามารถวัดได้

Achievable : สามารถปฏิบัติได้

Reasonable : มีความสมเหตุสมผล

Time constrained : มีกรอบเวลา

ขั้นตอนที่ ๒ การระบุความเสี่ยงทุจริตและประพฤติมิชอบ (Risk Identification)

การระบุความเสี่ยงทุจริตและประพฤติมิชอบ คือ การพิจารณาเหตุการณ์ที่นำไปสู่ความเสียหาย ซึ่งก่อนขั้นตอนการระบุความเสี่ยงจะต้องดำเนินการในขั้นตอนที่ ๑) คือกำหนดเป้าหมายของการดำเนินงานเสียก่อน จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์หาเหตุการณ์ที่จะทำให้ไม่สามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ การระบุความเสี่ยงจะต้องพิจารณาปัจจัยทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีผลกระทบต่อเป้าหมายและผลการปฏิบัติงานขององค์กรโดยปัจจัยภายนอกเป็นสภาพแวดล้อมภายนอกของการดำเนินงาน เพื่อแก้ไขปัญหาหรือลดความเสี่ยงที่ไม่สามารถควบคุมได้ เช่น นโยบายรัฐบาล การเมือง สภาพเศรษฐกิจ การดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภัยธรรมชาติ กฎหมาย คู่สัญญา และรูปแบบการใช้ชีวิต (life style) ส่วนปัจจัยภายในเป็นสภาพแวดล้อมภายใน ซึ่งสามารถควบคุมหรือเปลี่ยนแปลงได้ เช่น นโยบาย กลยุทธ์ ระบบการบริหาร โครงสร้างองค์กรกระบวนการทำงาน วัฒนธรรมองค์กร บุคลากร และเทคโนโลยีที่นำมาใช้

การระบุความเสี่ยง ควรเริ่มจากเหตุการณ์ที่มีความชัดเจนหรือมีนัยสำคัญก่อน และจะต้องรวมถึงเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดขึ้นต่ำแต่มีความเสียหายสูง หรือมีผลกระทบต่อเป้าหมายที่สำคัญของมหาวิทยาลัยนครพนม การระบุความเสี่ยงสามารถทำได้หลายแนวทาง ได้แก่ การสัมภาษณ์(Interviews) การใช้ดุลยพินิจจากประสบการณ์ทำงาน การระดมความคิดจากส่วนงานต่างๆ (Brainstorming) การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) การจัดตั้งคณะทำงานที่ประกอบด้วยบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ การวิเคราะห์จากข้อมูลในอดีต เป็นต้น นอกจากนี้อาจมีการระบุความเสี่ยงจากภายนอก เช่น การเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานสากล การใช้ข้อมูลจากการดำเนินงานในลักษณะเดียวกัน และการมีที่ปรึกษาให้คำแนะนำ เป็นต้น

๒.๑ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk : S)

หมายถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดกลยุทธ์และการตัดสินใจด้านกลยุทธ์ ซึ่งรวมถึงความไม่สอดคล้องกันระหว่างนโยบาย เป้าหมาย กลยุทธ์ โครงสร้างองค์กร ภาวะการแข่งขัน และสภาพแวดล้อมอันส่งผลกระทบต่อองค์กร ได้แก่ ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับนโยบายรัฐบาล ความเสี่ยงเกี่ยวข้องกับสภาพเศรษฐกิจและการเมือง ความเสี่ยงเกี่ยวข้องกับชื่อเสียง ความเสี่ยงเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ความเสี่ยงเกี่ยวกับการแข่งขันทางธุรกิจ ความเสี่ยงเกี่ยวกับการบริหารจัดการ เป็นต้น

๒.๒ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (Operational Risk : O)

หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานทั้งในส่วนของการบริหารงานบุคลากรและเทคโนโลยีที่ใช้ในการทำงาน ได้แก่ ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ความเสี่ยงเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินความเสี่ยงเกี่ยวกับการทุจริต ความเสี่ยงเกี่ยวกับบุคลากร ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น

๒.๓ ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk : F)

หมายถึง ความเสี่ยงเกี่ยวกับนโยบายและขั้นตอนการบริหารจัดการด้านการเงินและการลงทุน ได้แก่ ความเสี่ยงเกี่ยวกับโครงสร้างเงินทุน ความเสี่ยงเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีและรายงานทางการเงิน ความเสี่ยงเกี่ยวกับสภาพคล่องทางการเงิน ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน/ อัตราดอกเบี้ย/อัตราเงินเฟ้อ เป็นต้น

๒.๔ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ (Compliance Risk : C)

หมายถึง ความเสี่ยงจากการฝ่าฝืนหรือไม่สามารถปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติ คณะรัฐมนตรี มาตรฐานต่างๆ หรือ กฎหมาย/ระเบียบที่มีอยู่ไม่เหมาะสมหรือเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ ๓ การประเมินความเสี่ยง

เป็นการวิเคราะห์ และจัดลำดับความเสี่ยง โดยพิจารณาจากการประเมินโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบจาก เหตุการณ์ความเสี่ยง (Impact) โดยอาศัยเกณฑ์มาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ ทำให้การตัดสินใจจัดการกับความเสี่ยงเป็นไปอย่างเหมาะสมการประเมิน ความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย การวิเคราะห์ การประเมิน และการจัดระดับความเสี่ยง ที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของกระบวนการทำงานของหน่วยงานหรือขององค์กร ซึ่งประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน คือ

๓.๑ การกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐาน

เป็นการกำหนดเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยง ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) โดยแต่ละหน่วยงานจะต้องกำหนดเกณฑ์ของหน่วยงานขึ้น ซึ่งสามารถกำหนดเกณฑ์ได้ทั้งเกณฑ์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อมูลสภาพแวดล้อมในหน่วยงานและดุลยพินิจการตัดสินใจของฝ่ายบริหารของหน่วยงาน โดยเกณฑ์ในเชิงปริมาณจะเหมาะกับหน่วยงานที่มีข้อมูลตัวเลข หรือจำนวนเงินมาใช้ในการวิเคราะห์อย่างพอเพียง สำหรับหน่วยงานที่มีข้อมูลเชิงพรรณนาไม่สามารถระบุเป็นตัวเลขหรือจำนวนเงินที่ชัดเจนได้ก็ให้กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพ

ตัวอย่างเชิงปริมาณ

- ระดับโอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ (Likelihood)

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
5	สูงมาก	1 เดือนต่อครั้ง หรือมากกว่า
4	สูง	1 - 6 เดือนต่อครั้งแต่ไม่เกิน 6 ครั้ง
3	ปานกลาง	7 เดือน - 1 ปี ต่อครั้ง
2	น้อย	มากกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 3 ปีต่อครั้ง
1	น้อยมาก	มากกว่า 3 ปีต่อครั้ง

- ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับความรุนแรงของผลกระทบของความเสียหาย (Impact)		
ระดับ	ผลกระทบ	คำอธิบาย
5	สูงมาก	> 10,000,000 บาท
4	สูง	> 250,000 - 10,000,000 บาท
3	ปานกลาง	> 50,000 - 250,000 บาท
2	น้อย	> 10,000 - 50,000 บาท
1	น้อยมาก	ไม่เกิน 10,000 บาท

ตัวอย่างเชิงคุณภาพ

- ระดับโอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ (Likelihood)

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
5	สูงมาก	มีโอกาสในการเกิดเกือบทุกครั้ง
4	สูง	มีโอกาสในการเกิดค่อนข้างสูงหรือบ่อยๆ
3	ปานกลาง	ปานกลาง มีโอกาสเกิดบางครั้ง
2	น้อย	น้อย อาจมีโอกาสเกิดแต่นานๆ ครั้ง
1	น้อยมาก	น้อยมาก มีโอกาสเกิดในกรณียกเว้น

- ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับความรุนแรงของผลกระทบของความเสียหาย (Impact)		
ระดับ	ผลกระทบ	คำอธิบาย
5	รุนแรงที่สุด	มีการสูญเสียทรัพย์สินอย่างมหันต/ มีการบาดเจ็บถึงชีวิต
4	ค่อนข้างรุนแรง	มีการสูญเสียทรัพย์สินมาก/มีการบาดเจ็บสาหัสถึงขั้นพักงาน
3	ปานกลาง	มีการสูญเสียทรัพย์สินมาก/มีการบาดเจ็บถึงขั้นหยุดงาน
2	น้อย	มีการสูญเสียทรัพย์สินพอสมควร/มีการบาดเจ็บรุนแรง
1	น้อยมาก	มีการสูญเสียทรัพย์สินเล็กน้อย/ ไม่มีการบาดเจ็บรุนแรง

๓.๒ การประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง

เป็นการนำความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงแต่ละปัจจัยที่ระบุไว้มาประเมินโอกาส (Likelihood) ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงต่าง ๆ และประเมินระดับความรุนแรงหรือมูลค่าความเสียหาย (Impact) จากความเสี่ยง เพื่อให้เห็นถึงระดับของความเสี่ยงที่แตกต่างกัน ทำให้สามารถกำหนดการควบคุมความเสี่ยงได้ อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้หน่วยงานสามารถวางแผนและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างถูกต้องภายใต้งบประมาณกำลังคน หรือเวลาที่จำกัด โดยอาศัยเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

ผู้ประเมินกิจกรรม / โครงการ ของหน่วยงานควรเป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญ และมีประสบการณ์ในเรื่องนั้นๆ สำหรับเทคนิคการให้คะแนนระดับการประเมินโอกาสและผลกระทบของแต่ละปัจจัยความเสี่ยงนั้นอาจใช้คะแนนเสี่ยงข้างมากในที่ประชุม หรือให้แต่ละคนเป็นผู้ให้คะแนนแล้วนำคะแนนนั้นมาหาค่าเฉลี่ย เป็นต้น ทั้งนี้ขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

- พิจารณาโอกาส/ความถี่ในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ (Likelihood) ว่ามีโอกาส / ความถี่ที่จะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

- พิจารณาความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ยง (Impact) ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานว่ามีระดับความรุนแรง หรือมีความเสียหายเพียงใด ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

๓.๓ การวิเคราะห์ความเสี่ยง

เมื่อหน่วยงานพิจารณาโอกาส/ความถี่ที่จะเกิดเหตุการณ์ (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของแต่ละปัจจัยเสี่ยงแล้วให้นำผลที่ได้มาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และผลกระทบของความเสี่ยงต่อกิจกรรม/ภารกิจของหน่วยงาน ว่าก่อให้เกิดระดับของความเสี่ยงในระดับใดในตารางระดับความเสี่ยง ซึ่งจะทำให้หน่วยงานทราบว่ามีความเสี่ยงใดเป็นความเสี่ยงสูงสุดที่จะต้องบริหารจัดการก่อน

๓.๔ การจัดลำดับความเสี่ยง

เมื่อได้ค่าระดับความเสี่ยงแล้ว จะนำมาจัดลำดับความรุนแรงของความเสี่ยงที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน/โครงการ ที่หน่วยงานรับผิดชอบ เพื่อพิจารณากำหนดกิจกรรมการควบคุมในแต่ละสาเหตุของความเสี่ยงที่สำคัญให้เหมาะสม โดยพิจารณาจากระดับของความเสี่ยงที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบของความเสี่ยง (Impact) ที่ประเมินได้ตามตารางการวิเคราะห์ความเสี่ยง โดยจัดเรียงตามลำดับ จากระดับสูงมาก สูง ปานกลาง น้อย และเลือกความเสี่ยงที่มีระดับสูงมากและหรือสูง มาจัดทำแผนการบริหาร/จัดการความเสี่ยงในขั้นตอนต่อไป

แผนภูมิแสดงสถานะของระดับความรุนแรง

นำข้อมูลการประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงระดับองค์กร สามารถนำมาจัดทำเป็นแผนภาพความเสี่ยง (Risk Profile)

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) เพื่อระบุถึงตำแหน่งของความเสี่ยงแต่ละรายการ ให้ทราบว่าความเสี่ยงใดมีความสำคัญ และมีความเร่งด่วนสูงสุดที่จะต้องได้รับการแก้ไขก่อนตามลำดับความสำคัญ โดยแบ่งความเสี่ยงเป็น ๔ กลุ่ม คือ นัยสำคัญ สูงมาก ๒๐-๒๕ (สีแดง), สูง ๘-๑๖ (สีส้ม), ปานกลาง ๓-๖ (สีเหลือง), ต่ำ ๑-๒ (สีเขียว)

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ผลกระทบของความเสี่ยง	5	5	10	15	20	25
	4	4	8	12	16	20
	3	3	6	9	12	15
	2	2	4	6	8	10
	1	1	2	3	4	5
		1	2	3	4	5
		โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง				

20 - 25	สูงมาก
12 - 16	สูง
3 - 10	ปานกลาง
1 - 2	ต่ำ

ขั้นตอนที่ ๔ การบริหาร/การจัดการความเสี่ยง

เป็นการนำกลยุทธ์ มาตรการ หรือแผนงานมาใช้ปฏิบัติในสำนัก / ศูนย์ / กอง / หน่วยงานระดับกอง เพื่อลดโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง หรือลดความเสียหายของผลกระทบ ในการดำเนินงานตามแผนงาน / งาน / โครงการ / กิจกรรม ที่ยังไม่มีกิจกรรมควบคุมความเสี่ยง หรือที่มีอยู่แต่ยังไม่เพียงพอกระบวนการในการบริหารความเสี่ยงนั้นไม่ใช่กระบวนการที่สร้างขึ้นและอยู่ด้วยตนเอง อย่างเป็นอิสระเพียงลำพังได้ แต่จะเป็นกระบวนการที่สร้างขึ้นโดยมีขั้นตอนที่ช่วยเสริมการทำงานร่วมกับโครงการ หรือภาระงานอื่นใด ที่ปฏิบัติการอยู่ ให้เป็นไปด้วยความราบรื่นหรือป้องกันโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและเป็นปัญหาหรืออาจจะกล่าวได้ว่าเป็นการมองไปข้างหน้า ป้องกันเหตุที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตอย่างมีเหตุมีผล มีหลักการและหาทางลดหรือป้องกันความเสียหายในการทำงานในภารกิจของหน่วยงาน/ โครงการที่มีการวางแผนการปฏิบัติงานไว้แล้วในแต่ละขั้นตอนการบริหารความเสี่ยงต้องอาศัยการผสมผสานระหว่างประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญที่เรียนรู้จากอดีตที่ผ่านมา ควบคู่กับการมีนวัตกรรมขององค์กรที่พัฒนาบุคลากรทุกระดับให้มีการนำความรู้ด้านการบริหารความเสี่ยง ซึ่งนับได้ว่าเป็นกิจกรรมหลักที่สำคัญอย่างหนึ่งในกระบวนการบริหารองค์กร ที่สามารถทำให้หน่วยงานสามารถบรรลุภารกิจ พันธกิจ ภายใต้งบประมาณและทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดมีการจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงแล้ว จะมีการพิจารณากำหนดกลยุทธ์ในการจัดการความเสี่ยงโดยจะเลือกใช้กลยุทธ์ใดกลยุทธ์หนึ่งหรือหลายกลยุทธ์รวมกันก็ได้ เพื่อให้ระดับความเสี่ยงลดลงมาอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งกลยุทธ์ในการจัดการความเสี่ยง ๔T ได้แก่ Terminate, Transfer, Treat, Take

๔.๑ การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Terminate) เป็นการกำจัดความเสี่ยงออกไปหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง เนื่องจากมีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นสูงและมีผลกระทบสูง เช่น เปลี่ยนเป้าหมาย การยกเลิกโครงการหรือแผนงาน การเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินโครงการ เป็นต้น

๔.๒ การถ่ายโอนความเสี่ยง (Transfer) เป็นการลดโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และ/หรือลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยง โดยการถ่ายโอนหรือแบ่งภาระบางส่วนให้ผู้อื่นรับผิดชอบ เช่น การทำประกันภัย การโอนความรับผิดชอบไปยังผู้รับเหมา การโอนงานไปยังผู้รับสัมปทาน การจ้างเหมา (Outsourcing) เป็นต้น

๔.๓ การควบคุมความเสี่ยง (Treat) เป็นการลดโอกาสของการเกิดความเสี่ยง และ/หรือผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยง โดยปรับเปลี่ยนการทำงานหรือเตรียมแผนการต่างๆ รองรับ เช่น การปรับวิธีการทำงาน การกำหนดมาตรการติดตามตรวจสอบ การปรับโครงสร้าง การให้ความรู้แก่พนักงาน เป็นต้น

๔.๔ การยอมรับความเสี่ยง (Take) เป็นการยอมรับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น กลยุทธ์นี้จะไม่มีการดำเนินการใดเพื่อลดโอกาสหรือผลกระทบเนื่องจากระดับความเสี่ยงที่เหลือน้อยอยู่ในระดับต่ำ หรืออยู่ในระดับที่ยอมรับได้ หรือมีค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการความเสี่ยงสูงกว่าผลลัพธ์ที่จะได้การตัดสินใจเลือกกลยุทธ์ในการบริหารจัดการความเสี่ยงจะต้องคำนึงถึงปัจจัยเสี่ยงซึ่งเป็นต้นเหตุทำให้เกิดความเสี่ยง และต้นทุนหรือทรัพยากรที่ต้องใช้ในทางเลือกนั้น ๆ เปรียบเทียบกับผลลัพธ์ที่จะได้รับด้วยว่ามีความคุ้มค่าหรือไม่ที่จะเลือกกลยุทธ์นั้นๆ เมื่อเลือกกลยุทธ์ในการจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสมได้แล้ว ส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงนั้นๆ จะต้องจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง เพื่อให้สามารถติดตามและประเมินผลการจัดการความเสี่ยงได้ การเลือกวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยง

เสี่ยงสามารถเลือกวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายวิธีรวมกัน เพื่อให้ความเสี่ยงอยู่ในช่วงเปี่ยงเบนที่ยอมรับได้ (Risk Tolerance) แผนบริหารความเสี่ยงมีองค์ประกอบดังนี้

- (๑) กลยุทธ์และวิธีดำเนินการ
- (๒) กำหนดส่วนงานผู้รับผิดชอบแผนบริหารความเสี่ยงนั้น ๆ
- (๓) กำหนดแล้วเสร็จ

สำหรับแนวทางการบริหารความเสี่ยง หลังจากประเมินความเสี่ยงแล้วหน่วยงานจะทำการวิเคราะห์การควบคุมที่มีอยู่เดิมก่อน ตามที่ได้มีการจัดวางระบบการควบคุมภายในของหน่วยงานว่าได้มีการจัดการควบคุมเพื่อลดความเสี่ยงดังกล่าวข้างต้นไว้แล้วหรือไม่ ซึ่งโดยปกติจะมีการกำหนดขั้นตอนการควบคุม อยู่ค่อนข้างมาก แต่ผู้ปฏิบัติงานมักไม่ค่อยปฏิบัติตามการควบคุมที่กำหนด จึงจำเป็นที่หน่วยงานต้องวิเคราะห์และประเมินผลระบบการควบคุมเหล่านั้นก่อน โดยนำผลจากการจัดลำดับความเสี่ยงในระดับสูงมากและสูง มาประเมินมาตรการควบคุมก่อนเป็นอันดับแรกตามขั้นตอน ดังนี้

๑. นำเอาปัจจัยเสี่ยงที่อยู่ในระดับความเสี่ยงสูงมาก และสูง มากำหนดวิธีการควบคุมที่ควรจะมีเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยง หรือปัจจัยเสี่ยงเหล่านั้น

๒. พิจารณา หรือประเมินว่าในปัจจุบันความเสี่ยง หรือปัจจัยเสี่ยงเหล่านั้น มีการควบคุมอยู่แล้วหรือไม่

๓. ถ้ามีการควบคุมแล้ว ให้ประเมินต่อไปว่าการควบคุมนั้นได้ผลตามความต้องการอยู่หรือไม่

ขั้นตอนที่ ๕ กิจกรรมควบคุม

โดยทั่วไปการปฏิบัติงานจะต้องมีการควบคุมโดยธรรมชาติเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานอยู่แล้ว เช่น การอนุมัติ การลงความเห็น การตรวจสอบ การทบทวนประสิทธิภาพของการดำเนินงาน การจัดการทรัพยากรและการแบ่งหน้าที่ของบุคลากร เป็นต้น ทั้งนี้มีการแบ่งประเภทการควบคุมไว้ ๔ ประเภท คือ

๕.๑ การควบคุมเพื่อการป้องกัน (Preventive Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงและข้อผิดพลาดตั้งแต่แรก เช่น การอนุมัติ การจัดโครงสร้างองค์การการแบ่งแยกหน้าที่ การควบคุมการเข้าถึงเอกสาร ข้อมูล ทรัพย์สิน ฯลฯ

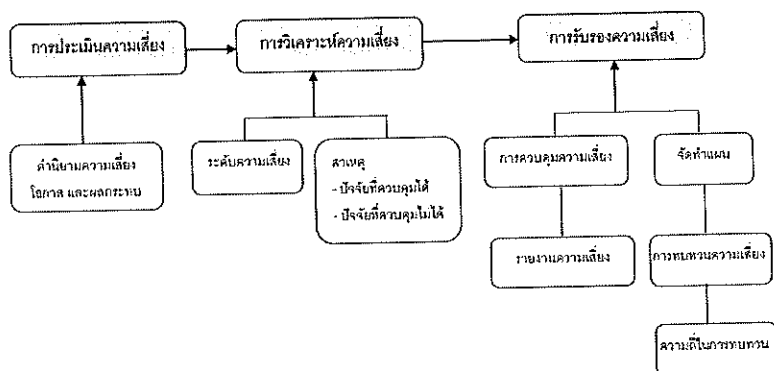
๕.๒ การควบคุมเพื่อให้ตรวจพบ (Detective Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อค้นหา พบข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นแล้ว เช่น การสอบทาน การวิเคราะห์ การยืนยันยอด การตรวจนับ การรายงานข้อบกพร่อง ฯลฯ

๕.๓ การควบคุมโดยการชี้แนะ (Directive Control) เป็นวิธีการควบคุมที่ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ เช่น การให้รางวัลแก่ผู้มีผลงานดี เป็นต้น

๕.๔ การควบคุมเพื่อการแก้ไข (Corrective Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นให้ถูกต้อง หรือเพื่อหาวิธีการแก้ไขไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดซ้ำอีกในอนาคต เพื่อช่วยลดความรุนแรงของความเสี่ยงให้น้อยลง เป็นต้น

ขั้นตอนที่ ๖ การรายงาน/ติดตามและประเมินผล

เมื่อมีการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงแล้ว จะต้องมีการติดตามผลและการรายงานผลการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการดำเนินงานไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยมีเป้าหมายในการติดตามผล คือ เป็นการประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของวิธีการจัดการความเสี่ยง รวมทั้งติดตามผลการจัดการความเสี่ยงที่ได้มีการดำเนินการไปแล้วว่าบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงหรือไม่โดยต้องมีการสอบถามดูว่าวิธีการจัดการความเสี่ยงใดที่มีประสิทธิภาพ ควรดำเนินการต่อเนื่อง และวิธีการจัดการความเสี่ยงใดควรปรับเปลี่ยนและนำผลการติดตามดังกล่าวมาจัดทำรายงาน

ส่วนที่ ๓
การจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ของมหาวิทยาลัยนครพนม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖

มหาวิทยาลัยนครพนมได้จัดประชุมจัดทำแผนความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๖ เวลา ๑๓.๓๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมพนมเมธี ชั้น ๕ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยนครพนม โดยมีคณะผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคณะ/วิทยาลัย/หน่วยงาน เข้าร่วมประชุม จำนวนทั้งสิ้น ๔๐ คน และมีกระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งประเด็นความเสี่ยงด้านการทุจริตและประพฤติมิชอบของมหาวิทยาลัยนครพนม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ดังต่อไปนี้

การระบุเหตุการณ์ความเสี่ยง (Risk Event Identification) โดยการร่วมระดมสมอง เสนอประเด็นและปัจจัย
ความเสี่ยงที่อาจเกิดกับมหาวิทยาลัยนครพนม

คำอธิบายประเภทความเสี่ยง

S= Strategic ด้านกลยุทธ์ O= Operation ด้านการปฏิบัติงาน

F=Financial ด้านการเงิน C = Compliance ด้านกฎหมายและระเบียบ

ตารางสรุปเหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ

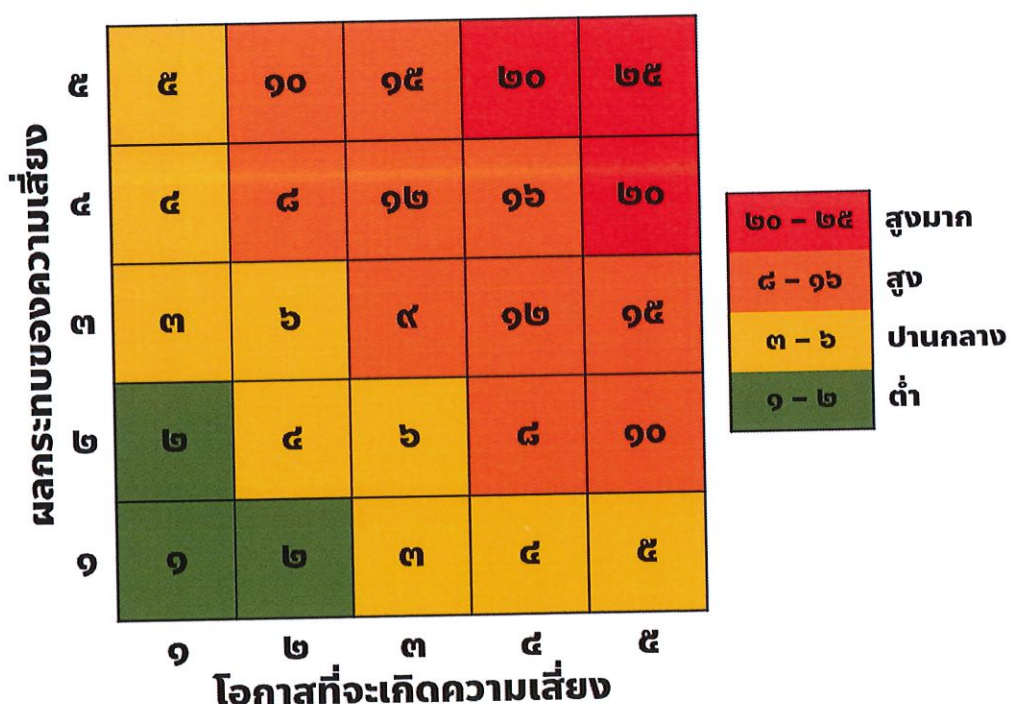
ประเด็นความเสี่ยง	ประเภทความเสี่ยง (S/F/O/C)	ปัจจัยเสี่ยง		ผลกระทบที่มีต่อการบรรลุเป้าหมายของมหาวิทยาลัยนครพนม
		ภายใน	ภายนอก	
แนวนโยบายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและการจัดเก็บข้อมูลการจราจรทางเครือข่ายคอมพิวเตอร์	S	/		การละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลโดยมิชอบ
การดำเนินงานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง ไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง	O	/		- ความโปร่งใสการกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะการจัดซื้อจัดจ้าง และการตรวจรับ - เกิดการตรวจสอบข้อเท็จจริง/วินัย
การเบิกจ่ายเงินแต่ไม่มีเอกสารการเบิกจ่าย	O	/		๑. กรณีผู้มีสิทธิถือบัตร GFMS Smart Card นอกจากผู้มีสิทธิถือบัตรแล้ว ไม่ได้กำหนดตัวบุคคลผู้ได้รับมอบหมายพร้อมทั้งจัดคำสั่งหรือการมอบหมายไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพราะไม่ควรมีการมอบหมายให้บุคคลเพียงคนเดียวทราบรหัสผ่านและสามารถดำเนินการได้เองทุกขั้นตอน ๒. การบันทึกและจัดทำทะเบียนคุมเอกสารการเบิกจ่ายเอกสารทุกรายการ ตรวจสอบหลักฐานและการบันทึกการจ่ายเงินกับรายงานการจ่ายเงินจากระบบ GFMS ยังไม่มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง (ทุกสิ้นวัน) และระบบการจัดการที่เพียงพอ

ประเด็นความเสี่ยง	ประเภทความเสี่ยง (S/F/O/C)	ปัจจัยเสี่ยง		ผลกระทบที่มีต่อการบรรลุเป้าหมายของมหาวิทยาลัย นครพนม
		ภายใน	ภายนอก	
การรักษาความปลอดภัยรหัส ผู้ใช้งานและรหัสผ่านในระบบ อิเล็กทรอนิกส์ด้านการพัสดุและ การเงินไม่รัดกุม	O	/		๑. ผู้มีสิทธิเข้าใช้ระบบ อาจมอบรหัสให้ผู้อื่น ที่ไม่ได้รับคำสั่งแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นทางการ ลายลักษณ์อักษรมาช่วยปฏิบัติงาน ๒. การแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างผู้ทำรายการ และผู้อนุมัติรายการ

ตารางสรุปผลการจัดลำดับความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ลำดับ ที่	ประเด็นความเสี่ยง	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับ	รหัส (SFOC ตามด้วย ลำดับความเสี่ยง)	ลำดับ
๑	แนวนโยบายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและ การจัดเก็บข้อมูลการจราจรทางเครือข่าย คอมพิวเตอร์	๓	๔	๑๒	C๑	๒
๒	การดำเนินงานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง ไม่เป็นไป ตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง	๓	๔	๑๒	O๑	๑
๓	การเบิกจ่ายเงินแต่ไม่มีเอกสารการเบิกจ่าย	๑	๔	๔	O๓	๔
๔	การรักษาความปลอดภัยรหัสผู้ใช้งานและ รหัสผ่านในระบบอิเล็กทรอนิกส์ด้านการพัสดุ และการเงินไม่รัดกุม	๓	๔	๑๒	O๒	๓

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ มหาวิทยาลัยนครพนม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ลำดับความเสี่ยงที่ ๑ ยุทธศาสตร์ ที่ ๑ การบริหารจัดการที่ชาญฉลาดและธรรมาภิบาล
เป้าประสงค์ มีระบบบริหารจัดการองค์กรที่มีธรรมาภิบาล มีเทคโนโลยีและสารสนเทศที่ทันสมัยที่ เชื่อมโยงทุกภาคส่วนทุกภาคส่วนมี

ส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

๑. ประเด็นความเสี่ยง : การดำเนินงานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง ไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง
๒. ปัจจัยเสี่ยง : ความโปร่งใสการบริหารพัสดุ (การตรวจรับ)
๓. ตัวชี้วัดความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยง(KRIs) : จำนวนข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง ลดลง

กิจกรรม/โครงการ บริหารความเสี่ยง (๑)	วัตถุประสงค์/เป้าหมาย/งบประมาณ/ ผลที่คาดว่าจะได้รับ (๒)	การจัดการความเสี่ยง				ระดับความเสี่ยง ปัจจุบัน			แผนปฏิบัติการจัดการความเสี่ยง / กิจกรรม (Action Plan) (๑๐)	ระยะเวลา ดำเนินการ		ผู้รับผิดชอบ (๑๓)
		(๓) ระบุผล	(๔) ระบุผล	(๕) ระบุผล	(๖) ระบุผล	(๗) ระบุผล	(๘) ระบุผล	(๙) ระบุผล		(๑๑) ระบุผล	(๑๒) ระบุผล	
การบริหารพัสดุให้เป็นไป ตามระเบียบ	วัตถุประสงค์ ๑. เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุ มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับระเบียบพัสดุและกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่าง ถูกต้อง ๒. เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุ ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่าง ถูกต้องตามระเบียบและกฎหมายที่กำหนด ๓. เพื่อป้องกันการทุจริตเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ด้าน การพัสดุโดยอาศัยช่องว่างของระเบียบและกฎหมายที่ เกี่ยวข้อง เป้าหมาย บุคลากรที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการพัสดุ ทุกคนและคณะกรรมการด้านการพัสดุ งบประมาณ - บาท ผลที่คาดว่าจะได้รับ ๑. บุคลากรที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการพัสดุ								๑. จัดการประชุมสัมมนาให้ความรู้ เกี่ยวกับระเบียบหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับการบริหารพัสดุ เช่น การกำหนด TOR การจัดซื้อ การควบคุมงาน การตรวจรับ ๒. สร้างแรงจูงใจเชิงบวกในการปฏิบัติ หน้าที่ ๓. จัดทำคู่มือการจัดซื้อจัดจ้างและการ บริหารพัสดุภาครัฐ ของมหาวิทยาลัย นครพนม ให้โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และเป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง ๔. มอบหมายให้ผู้เกี่ยวข้องในการ ปฏิบัติงานด้านพัสดุ ดำเนินการตามคู่มือ การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ ภาครัฐ ของมหาวิทยาลัยนครพนม โดย เคร่งครัด ๕. ฝ่ายบริหารมีการกำกับติดตามและ	๑ ค.ค. ๖๕	๓๐ ก.ย. ๖๖	งานพัสดุ กองนโยบาย และแผน

กิจกรรม/โครงการ บริหารความเสี่ยง (๑)	วัตถุประสงค์/เป้าหมาย/งบประมาณ/ ผลที่คาดว่าจะได้รับ (๒)	การจัดการความเสี่ยง				ระดับความเสี่ยง ปัจจุบัน			แผนปฏิบัติการจัดการความเสี่ยง / กิจกรรม (Action Plan) (๑๐)	ระยะเวลา ดำเนินการ		ผู้รับผิดชอบ (๑๓)
		(๓) ก.ธ.๕๐/๕๑	(๔) ก.ธ.๕๐/๕๒	(๕) ก.ธ.๕๐/๕๓	(๖) ก.ธ.๕๐/๕๔	(๗) ๒๕๖๑	(๘) ๒๕๖๒	(๙) ๒๕๖๓		(๑๑) ๒๕๖๔	(๑๒) ๒๕๖๕	
	มีทักษะ และองค์ความรู้ในเรื่องกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง และมีจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงานที่ ๒. ป้องกันการทุจริตในขั้นตอนต่างๆ ในการดำเนินการ ตามระเบียบพัสดุ								ประเมินผลการจัดซื้อจัดจ้างและการ บริหารพัสดุภาครัฐ ของมหาวิทยาลัย นครพนม			

แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ มหาวิทยาลัยนครพนม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ลำดับความเสี่ยงที่ ๒ ยุทธศาสตร์ ที่ ๑ การบริหารจัดการที่ชาญฉลาดและธรรมาภิบาล

เป้าประสงค์ มีระบบบริหารจัดการองค์กรที่มีธรรมาภิบาล มีเทคโนโลยีและสารสนเทศที่ทันสมัยที่ เชื่อมโยงทุกภารกิจของมหาวิทยาลัย โดยประชาคมทุกภาคส่วนมี

ส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

๑. ประเด็นความเสี่ยง : แนวนโยบายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและการจัดเก็บข้อมูลการจราจรทางเครือข่ายคอมพิวเตอร์
๒. ปัจจัยเสี่ยง : ขาดแนวปฏิบัติตามนโยบายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและการจัดเก็บข้อมูลการจราจรทางเครือข่ายคอมพิวเตอร์
๓. ตัวชี้วัดความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยง(KRIs) : มีประกาศนโยบายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมหาวิทยาลัยนครพนม

กิจกรรม/โครงการ บริหารความเสี่ยง (๑)	วัตถุประสงค์/เป้าหมายประมาณ/ ผลที่คาดว่าจะได้รับ (๒)	การจัดการความเสี่ยง				ระดับความเสี่ยง ปัจจุบัน	แผนปฏิบัติการจัดการความเสี่ยง / กิจกรรม (Action Plan) (๑๐)	ระยะเวลา ดำเนินการ		ผู้รับผิดชอบ (๑๓)
		(๓) KR100	(๔) KR101/๑๒	(๕) KR102	(๖) KR103			(๑๑) KR104	(๑๒) KR105	
ศึกษาและยกย่องประกาศ นโยบายคุ้มครองข้อมูล ส่วนบุคคลมหาวิทยาลัย นครพนม และจัดทำ ระบบสำหรับจัดเก็บข้อมูล การจราจรทาง คอมพิวเตอร์	วัตถุประสงค์ ๑. เพื่อให้มีประกาศนโยบายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมหาวิทยาลัยนครพนม มีระบบจัดเก็บ ๒. เพื่อให้มหาวิทยาลัยนครพนม มีระบบจัดเก็บ ข้อมูลการจราจรทางเครือข่ายคอมพิวเตอร์ทุก หน่วยงานในสังกัดมหาวิทยาลัยนครพนม เป้าหมาย มีประกาศนโยบายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล มหาวิทยาลัยนครพนม งบประมาณ		/			๑๒ (สูง)	๑. ศึกษาเปรียบเทียบ ข้อบังคับ ที่ เกี่ยวข้อง ๒. แต่งตั้งกรรมการผู้มีหน้าที่ รับผิดชอบในการคุ้มครองข้อมูลส่วน บุคคล ๓. ประชุมกรรมการผู้มีหน้าที่ รับผิดชอบในการคุ้มครองข้อมูลส่วน บุคคล ๔. เสนอคณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการกลั่นกรองฯ และสภา มหาวิทยาลัย พิจารณาเห็นชอบ ประกาศมหาวิทยาลัยนครพนม ๕. ประกาศนโยบายคุ้มครองข้อมูล	๑ มี.ค. ๖๖	๓๐ ก.ย. ๖๖	งาน เทคโนโลยี ดิจิทัล

กิจกรรม/โครงการ บริหารความเสี่ยง (๑)	วัตถุประสงค์/เป้าหมาย/งบประมาณ/ ผลที่คาดว่าจะได้รับ (๒)	การจัดการความเสี่ยง				ระดับความเสี่ยง ปัจจุบัน			แผนปฏิบัติการจัดการความเสี่ยง / กิจกรรม (Action Plan) (๑๐)	ระยะเวลา ดำเนินการ		ผู้รับผิดชอบ (๑๓)
		(๓) กฎหมาย	(๔) นโยบาย	(๕) มาตรฐาน	(๖) ขั้นตอน	(๗) งบประมาณ	(๘) บุคลากร	(๙) วัสดุอุปกรณ์		(๑๑) งบประมาณ	(๑๒) วัสดุอุปกรณ์	
	วัตถุประสงค์/เป้าหมาย/งบประมาณ/ ผลที่คาดว่าจะได้รับ (๒)	(๓) กฎหมาย	(๔) นโยบาย	(๕) มาตรฐาน	(๖) ขั้นตอน	(๗) งบประมาณ	(๘) บุคลากร	(๙) วัสดุอุปกรณ์	แผนปฏิบัติการจัดการความเสี่ยง / กิจกรรม (Action Plan) (๑๐)	(๑๑) งบประมาณ	(๑๒) วัสดุอุปกรณ์	ผู้รับผิดชอบ (๑๓)
	ระบบสำหรับจัดเก็บข้อมูลการจราจรทาง เครือข่ายคอมพิวเตอร์								ส่วนบุคคลมหาวิทยาลัยนครพนม และเผยแพร่และใช้งานต่อไป ๖. มีการมอบหมายผู้มีหน้าที่ รับผิดชอบปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ๗. ฝ่ายบริหารกำกับ ติดตาม ประเมินผล การดำเนินงานตาม นโยบาย			

แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ มหาวิทยาลัยนครพนม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ลำดับความเสี่ยงที่ ๓ ยุทธศาสตร์ ที่ ๑ การบริหารจัดการที่ชาญฉลาดและธรรมาภิบาล
เป้าประสงค์ มีระบบบริหารจัดการองค์กรที่มีธรรมาภิบาล มีเทคโนโลยีและสารสนเทศที่ทันสมัยที่ เชื่อมโยงทุกภารกิจของมหาวิทยาลัย โดยประชาคมทุกภาคส่วนมี

ส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

๑. ประเด็นความเสี่ยง : การรักษาความปลอดภัยภัยที่ผู้ปฏิบัติงานและรหัสผ่านในระบบอิเล็กทรอนิกส์และการเงินไม่รัดกุม
๒. ปัจจัยเสี่ยง : ผู้มีหน้าที่ไม่ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ.๒๕๖๒
๓. ตัวชี้วัดความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยง(KRIs) : ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามระเบียบฯ โดยเคร่งครัด ร้อยละ ๑๐๐

กิจกรรม/โครงการ บริหารความเสี่ยง (๑)	วัตถุประสงค์/เป้าหมาย/ประมาณ/ ผลที่คาดว่าจะได้รับ (๒)	การจัดความเสี่ยง				ระดับความเสี่ยง ปัจจุบัน		แผนปฏิบัติการจัดการความเสี่ยง/ กิจกรรม (Action Plan) (๑๐)	ระยะเวลา ดำเนินการ		ผู้รับผิดชอบ (๑๓)
		(๓) KRIs	(๔) ผลการดำเนินงาน	(๕) ผลการดำเนินงาน	(๖) ผลการดำเนินงาน	(๗) ผลการดำเนินงาน	(๘) ผลการดำเนินงาน		(๑๑) ปีงบประมาณ	(๑๒) ปีงบประมาณ	
การประชุม เรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานด้านการเงินของมหาวิทยาลัยนครพนม ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การจ่ายเงิน การจ่ายเงิน การรับเงิน การจ่ายเงิน การเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ.๒๕๖๒	วัตถุประสงค์ ๑) เพื่อสร้างมาตรฐานการป้องกันและลดโอกาสการทุจริต ๒) เพื่อให้ประชาชนเกิดความมั่นใจต่อการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับต่างๆ ๓) เพื่อเพิ่มมูลค่าขององค์กรต่อผู้ให้บริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกระบวนการธรรมาภิบาล และความเชื่อตรงของมหาวิทยาลัยนครพนม ๔) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานด้านการเงินของมหาวิทยาลัยนครพนม เป้าหมาย ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามระเบียบฯ โดยเคร่งครัด ร้อยละ ๑๐๐		(๓) KRIs	(๔) ผลการดำเนินงาน	(๕) ผลการดำเนินงาน	(๖) ผลการดำเนินงาน	(๗) ผลการดำเนินงาน	๑. จัดทำคำสั่งหรือมอบหมายเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อกำหนดตัวบุคคลผู้มีสิทธิเข้าใช้งานระบบ และกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจนเหมาะสม ๒. กำชับผู้ใช้รหัสและรักษา รหัสผ่านให้เป็นความลับเฉพาะบุคคล ห้ามเปิดเผยให้บุคคลอื่นทราบโดยเด็ดขาด ๓. กำหนดวิธีตั้งรหัสผ่านที่ปลอดภัย และให้มีการเปลี่ยนรหัสผ่านตามระยะเวลา ๔. กำหนดรหัสผู้ใช้และรหัสผ่าน	ด.ค. ๖๕	ก.ย. ๖๖	งานการเงินและบัญชี และงานพัสดุ (กองนโยบายและแผน)

กิจกรรม/โครงการ บริหารความเสี่ยง (๑)	วัตถุประสงค์/เป้าหมาย/งบประมาณ/ ผลที่คาดว่าจะได้รับ (๒)	การจัดการความเสี่ยง				ระดับความเสี่ยง			แผนปฏิบัติการจัดการความเสี่ยง / กิจกรรม (Action Plan) (๑๐)	ระยะเวลา ดำเนินการ		ผู้รับผิดชอบ (๑๓)
		(๓) ภาวะเสี่ยง	(๔) ๒๕๖๒/๒๕๖๓	(๕) ๒๕๖๓/๒๕๖๔	(๖) ๒๕๖๔/๒๕๖๕	(๗) ๒๕๖๕/๒๕๖๖	(๘) ๒๕๖๖/๒๕๖๗	(๙) ๒๕๖๗/๒๕๖๘		(๑๑) ๒๕๖๘/๒๕๖๙	(๑๒) ๒๕๖๙/๒๕๗๐	
	งบประมาณ - ผลที่คาดว่าจะได้รับ ๑) มีมาตรการป้องกันและลดโอกาสการ ทุจริต ๒) ประชาชนเกิดความมั่นใจต่อการปฏิบัติตาม กฎหมายและข้อบังคับต่างๆ ๓) เพิ่มมูลค่าขององค์กรต่อผู้รับบริการ ผู้มีส่วน ได้ส่วนเสียมั่นใจในระบบธรรมาภิบาล และ ความเชื่อมั่นของมหาวิทยาลัยนครพนม ๔) เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานด้านการเงินของ มหาวิทยาลัยนครพนม								สำหรับการแบ่งแยกหน้าที่ระหว่าง ผู้ทำรายการและผู้อนุมัติรายการ ๕. กรณีมอบหมายให้ผู้ปฏิบัติ หน้าที่แทนต้องมีการจัดทำเป็น บันทึกมอบหมายงานเป็นลายลักษณ์ อักษร ๖. กำหนดให้มีการเปลี่ยน รหัสผ่านของผู้มีหน้าที่ตาม ระยะเวลาที่กำหนด			

ภาคผนวก

ประกาศนโยบายการบริหารความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ มหาวิทยาลัยนครพนม

การบริหารความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ เป็นเครื่องมือสำคัญในการช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายใน ที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริต ให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นสิ่งสำคัญในการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในการดำเนินงานจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริตและประพฤติมิชอบหรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบเชิงรุกให้มีประสิทธิภาพต่อไป มหาวิทยาลัยนครพนม จึงได้กำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ของมหาวิทยาลัยนครพนม ดังนี้

๑. ทุกหน่วยงานมีการเฝ้าระวัง โดยการเปิดเผยข้อมูลการใช้จ่ายงบประมาณ และผลสัมฤทธิ์โครงการ และการเผยแพร่ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนให้ทุกหน่วยงานเฝ้าระวัง เปิดช่องทางการรับแจ้งเบาะแสโดยเชื่อมโยงเป็นระบบเดียวกันทางแพลตฟอร์มกลางหรือเว็บไซต์
 ๒. มหาวิทยาลัยนครพนมต้องมีการป้องกันและลดโอกาสการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมี การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ กำกับ ขับเคลื่อน เผยแพร่ ข้อมูล สร้างการรับรู้ความเข้าใจ เพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อ ก่อให้เกิดความคุ้มค่าและโปร่งใส
 ๓. ทุกหน่วยงานต้องมีการตรวจสอบ เอกสารตามระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- จึงประกาศมาเพื่อถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๖

(นายสมยศ สีแสนสุข)

รักษาราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยนครพนม

คำสั่งมหาวิทยาลัยนครพนม

ที่ ๐๕๓๑ /๒๕๖๖

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ มหาวิทยาลัยนครพนม

การจัดการความเสี่ยงจากการทุจริตนั้น มีความจำเป็น เนื่องจากการทุจริตในรูปแบบต่างๆ อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเงิน ชื่อเสียง และภาวะผูกพันทางกฎหมายของมหาวิทยาลัยนครพนม สามารถระบุความเสี่ยงในการทุจริตที่อาจเกิดขึ้นและดำเนินการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดขึ้น ซึ่งรวมถึงการตรวจสอบและประเมินความเสี่ยงในการทุจริต รวมถึงการให้ความรู้ในการป้องกันการทุจริตแก่บุคลากร ให้ความตื่นตัวและป้องกันการทุจริตแบบเชิงรุก

มหาวิทยาลัยนครพนม ได้เล็งเห็นถึงคุณประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตดังกล่าว จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ มหาวิทยาลัยนครพนม เพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ของมหาวิทยาลัยนครพนม ให้ความสอดคล้องตามกรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริตใน ๓ ด้าน คือ ด้านที่ ๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่ด้านการอนุมัติ อนุญาต ด้านที่ ๒ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ ด้านที่ ๓ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณ รวมทั้งกำหนดมาตรการ/กิจกรรม/ แนวทาง ในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในมหาวิทยาลัยนครพนม และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อให้การบริหารเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล มีคุณธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้ จึงอาศัยอำนาจความตามมาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนครพนม พ.ศ. ๒๕๔๘ แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ มหาวิทยาลัยนครพนม ดังต่อไปนี้

๑. อธิการบดีมหาวิทยาลัยนครพนม	ประธานกรรมการ
๒. รองอธิการบดีทุกฝ่าย	กรรมการ
๓. ผู้ช่วยอธิการบดีทุกฝ่าย	กรรมการ
๔. คณบดี / ผู้อำนวยการ ในสังกัดมหาวิทยาลัยนครพนม	กรรมการ
๕. ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี	กรรมการ
๖. ผู้อำนวยการกอง สังกัดสำนักงานอธิการบดี	กรรมการ
๗. รองอธิการบดีฝ่ายนโยบายและแผน	กรรมการและเลขานุการ
๘. ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผน	ผู้ช่วยเลขานุการ
๙. นายชนนวีร์ ชัยภรณ์วณิช	ผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่ ดังนี้

- กำหนดนโยบายและส่งเสริมให้มีการบริหารความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยการมีส่วนร่วมของทุกหน่วยงาน
- ให้คำปรึกษา การจัดทำแผนบริหารจัดการแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ มหาวิทยาลัยนครพนม
- จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ มหาวิทยาลัยนครพนม
- ติดตามประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ มหาวิทยาลัยนครพนม

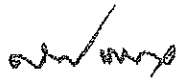
/๕. จัดทำราย...

๕. จัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตและ
ประพฤติมิชอบ มหาวิทยาลัยนครพนม

๖. อื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕

(นายสมยศ สีแสนชู)

รักษาราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยนครพนม

ภาพการประชุม
คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง มหาวิทยาลัยนครพนม
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ในประเด็นความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ
วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๖ เวลา ๑๓.๓๐ น. เป็นต้นไป
ณ ห้องประชุมพนมเมธี ชั้น ๕ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยนครพนม

